

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Spalis — October 18, 1972 Nr. 80

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RINKIMŲ ĮKARŠTIS

"Be reikalo nepakelk — be garbės nenuleisk!"

Vos trim savaitėm iki rinkimų likus, priešrinkiminės propagandos įkarštis pasiekė aukščiausią laipsnį. Neatrodė tačiau, kad demokratų partijos propaganda būtų galėjusi pakeisti rinkimų nuotakas. Jos ir toliau lieka Nixono pusėje. McGovernas, kuris savo kandidatūrą primetė partijai, remiamas smulkios mažumos ir toliau liko mažumos kandidatu. Tai dėl to, kad daugumas amerikiečių dar nėra taip gerai gyvenę kaip dabar gyvena ir abejoja, kad McGovernas siūlomą reformą, jei jis jas ir galėtų įgyvendinti, pagerintų jų gyvenimą. Jie gali net bėgti tauti, kad McGovernas administraciją padidintų jų mokesčių našta mažiau laimingos mažumos naudai, mažumos, kuri jų nuomone, nereikalinga specialių privilegijų. Į tai yra nukreipta prezidento propaganda, jo pažadas nedidinti mokesčių ir noras apriboti kongreso galią didinti išlaidas.

Vienintelė sritis, kur McGovernas gali tikėti daugiau pasisekimo yra Vietnamo karas, kurio galo trokšta amerikiečių dauguma. Nuomonės tik skiriasi dėl to kaip? McGovernas, to karo priešininkas nuo pat jo pradžios, savo pažiūras suvedė į 7 punktus, kurių dauguma buvo žinoma anksčiau. Jų esmė yra visiškai amerikiečių pasitraukimas ne tik iš Indokinijos, bet ir Tailando. Užtat McGovernas nori tik belaisvių paleidimo. Iki tas bus padaryta, jis paliktų tik kariuomenę Tailande ir laivyną pakrastyje, tačiau karo veiksmus jis jau sustabdytų tik išrinktas prezidentu ir pradėtų visiską kariuomenės bei karo medžiagos atitraukimą iš Indokinijos. Savaimė aišku, kad tuo atveju Saigono režimas, nesulaukdamas pagalbos iš JAV, turėtų kapituluoti prieš šiaurinę Vietnamą, ypač jei tas toliau gautų paramos iš Sovietų Sąjungos ir Kinijos.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Svarbiausias argumentas už McGoverno planą yra faktas, kad Vietnamo karas yra anachronizmas epochoje, kada draugiškai sugyvenama su kitais komunistiniais režimais. Jei grūdai parduodami sovietams kreditu, tariamasi su Pekino vyriausybe, kuri savo 800 milijonų gyventojų laiko tikrame kalėjime, pakenčiamas Castro režimas Floridos pašonėje, kodėl nepalikti vietnamiečius Hanojaus malonei? Teigiamą atsakymą į tai turėjo duoti Kennedy-Johnson administracijos. Dėl įvairiausių sumetimų, kuriose vyravo JAV interesai, jos apsisprendė priešintis komunistinei agresijai tame pasaulio kampe. Anksčiau minėtos situacijos šviesoje, tai galima šandien pavadinti klaida, tačiau nūdien paklojus tiek daug vietnamiečių ir amerikiečių aukų, tos klaidos negali atitaisyti paprastai kapituluodamas.

Lietuvos karininkų karduose, ginkluose, kurie nebuvo naudojami, buvo išgraviruota: "Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk!" Tai labai sena visų kariuomenių taisyklė. Jei sutikti, kad Vietnamo kardas buvęs keltas be reikalo (dėl ko galima sėkmingai ginčytis), tai jo nuleidimas be garbės, paliekant milijonus tų, kurie tikėjo į tą kardą, komunistų malonei nebūtų teisingas. Dėl tos paprastos praktiškos priežasties, kad niekas netikės, jog Amerika pasitraukė savo noru. Visi manys (ir tai darys visai logiškai), kad Amerika pasitraukė sumušta. Ir jei sykiu esi sumuštas, kas gi patikės, kad tu dar kartą nepralaimėsi?

Užtat Amerikos prezidentas reikalauja garbingo pasitraukimo -- šanso Pietų Vietnamui pačiam apspręsti savo likimą. To kaip tik Hanojus nenori duoti. Jis reikalauja ne tik pašalinti

Thieu, bet ir įvesti į vyriausybę komunistus. Galima sutikti su McGovernu, kad dėl Thieu neverta kovoti, bet šiuo atveju jis nėra asmuo, bet simbolis. Jei komunistai gali pareikalauti jo pašalinimo, kodėl jie turi sutikti su kitais kandidatais? Didžiausia kliūtis susitarimui ir yra Saigono režimas. Komunistai nori, kad amerikiečiai jį ant aukso lėkštės atiduotų Hanojui. Faktas, kad jie to reikalauja kalba už tai, kad jie patys jo likviduoti nesitiki. Ir jei taip, kodėl amerikiečiams nepalaikyti Saigono?

Visa tai vedaprie minties, kad kardo nėra reikalo nuleisti be garbės. To kaip tik nori Nixono administracija ir turi, atrodo, amerikiečių daugumos pritarimą.

PAGERBTAS KONGRESMANAS EDWARD DERWINSKI

Spalio 8 d., sekmadienį, agronomo dr. Juozo ir ponios Briedžių ištaigingoje rezidencijoje Lemonte, Illinois, susirinko gausus būrys žymesniųjų Chicagos ir jos apylinkių lietuvių respublikonų pagerbti J. V. kongresmaną Edwardą Derwinskį ne tik už jo palankumą lietuviams, bet ypatingai už jo išsklaidą aikštėn rusų daromų mūsų tautai žiaurijų, tarptautiniame UN forume, kur jis atstovavo JAV.

Ta proga jam buvo įteiktas skydas-lentelė su įrašu: "Honorable Edward J. Derwinski, congressman of the 3rd congressional district of Illinois. For his devotion to Americanism, Zeal to promote ethnic unity and recognition of his successful advocacy of promoting democracy for our future generations. American Lithuanian Republican League of Illinois, October 8, 1972".

Atsidėkodamas Edward Derwinski papasakojo, kaip ta jo garsi kalba UN forume pirmą buvo aprobuota nuolatinio Amerikos atstovo George Busch ir tik tada jam buvo leista viešai ją pasakyti.

Hartfordo lietuvių mišrus choras rugsėjo 24 d. Bostone Tautos šventės minėjime išpildė meninę programą. Vidury choro dirigentas muz. J. Petkaitis ir LB Bostono apyl. pirm. A. Matjoška.

J. Rentelio nuotrauka

TAUTOS ŠVENTĖ BOSTONE

Istorinės Lietuvos valstybės valdovo Vytauto Didžiojo karūnacijos šventė, Rugsėjo 8-toji, Bostono lietuvių buvo minima rugsėjo 24 d. Prasidėjo pamaldomis Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje už pavergtą Lietuvą. Pamaldose giedojo parapijos mišrus choras, vad. muz. prof. J. Kačinsko. Pritaikytą šventei pamokslą pasakė kun. Janeliūnas.

Iškilmingas šventės minėjimo sueiga įvyko Lietuvių klubo salėje. Lietuvių organizacijų vėliavomis užpildžius sceną, minėjimą atidarė LB Bostono apyl. pirm. A. Matjoška, trumpai apibūdindamas praėjusio pavasario Lietuvos jaunimo pasipriešinimo veiksmus okupuotoje Tėvynėje. Tylos ir susikaupimo minute buvo pagerbti didvyriai R. Kalanta ir visi paaugę savo gyvybes Lietuvos laisvės kovose.

Kalbėjo iš Washingtono svečias, istorikas dr. Kostas Jurgėla, pažymėdamas, kad Vytautas Didysis istoriniu ir teisiniu pagrindu turi būti tituluojamas Lietuvos karalium, nežiūrint, kad jam vežama karūna klasingai

Dr. KOSTAS JURGĖLA, kalbėjęs tautos šventės minėjime Bostone. J. Rentelio nuotrauka

buvo pagrobta. Jaunosios kartos istorikė Skirma Makaitytė-Kondratienė pristatė dr. A. Jurgėlos parašytą knygą "Lietuvos sukilimas 1862-64 metais". Šios knygos, išleistas Lietuvių Enciklopedijos leidyklos Bostone, minėjimo metu buvo parduota daug egzempliorių su autoriaus autografu. Meninę minėjimo programos dalį išpildė Hartfordo

lietuvių mišrus choras, vad. muz. J. Petkaitis. Choras, kad ir negausus, tautiniuose rūbuose dainavo patriotines dar niekad Bostone negirdėtas dainas, dauguma dainuojamų kompozicijų buvo okup. Lietuvoje gyvenančių, muzikų. Choro solistas dr. Izidorius Alis, dainuodamas su choru K. Kavecko "Susitikti tave norėčiau" ir dainas apie Vilnių susilaukė publikos karštų aploдимentų ir bendrai visas choras buvo kviečiamas dainas pakartoti. Hartfordo choro dirigentui J. Petkaitiui už pirmą viešnagę Bostone A. Matjoška padėkos žodyje įteikė dedikuotą K. Jurgėlos knygą. Choro dainų turinį meniškai su pritaikytomis deklamacijomis pravedė Zita Dapkienė.

Po programos vyko vaišės, pasilinksninimas ir pašnekėsiai.

Hartfordiečių viešnagė Bostone buvo skaidrus kaimyninių kolonijų bendradarbiavimo pavyzdys.

J. V. Sūduvas

II MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

Š.m. spalio mėn. 9 d. Washingtono JAV LB C. Valdybos ir PLIAS - ALIAS pastangomis įvyko pasitarimas II-jo Mokslo ir Kūrybos Simpoziumo rengimo reikalu. Pasitarime buvo reprezentuojama šios moksline organizacijos: Lituanistikos Institutas, PLIAS - ALIAS ir Lietuvių Gydytojų Sąjunga. Lietuvių bendruomenė buvo atstovaujama šių institucijų: PLB Valdybos, PLB Kultūros Tarybos, JAV LB Tarybos ir JAV LB Centro Valdybos. Pasitarime dalyvavo apie 30 asmenų, kurių tarpe buvo ir Lietuvos pasiunybės patarėjas dr. A. Bačkis.

Pasitarimo tikslas -- išspręsti klausimus, liečiančius II-jo M. ir K. simp. rengimą; ar simpoziumas ruoštinas; jei taip, tai kada, kokioje vietoje ir kokia turėtų būti jo struktūra ir formatai?

Šiuo klausimu buvo pareikšta visa eilė konstruktyvių sugestijų ir patarimų. Iš pranešimų, kuriuos pateikė C. Val-

dybos narys p. Al. Vaškelis ir PLIAS - ALIAS buvęs pirmininkas inž. V. Vidugiris, paašškėjo, kad dr. Alg. Avižienis yra sutikęs rūpintis II-jo M. ir K. Simpoziumo suorganizavimu ir jo pravedimu ir inž. J. Jurkūnas yra sutikęs Chicagoje suorganizuoti simpoziumui ruošti organizacinį - techninį komitetą. Į patariamąjį programos nustatymo komitetą buvo sugestijuota šie asmenys: dr. Alg. Avižienis, dr. Arv. Kliorė, dr. V. Klemas, dr. V. Maciūnas, dr. Ed. Lenkauskas, dr. P.A. Mažeika, dr. St. Matas ir p. Al. Vaškelis. Vėliau šis komitetas turės sudaryti programos paruošimo ir pravedimo komisiją, į kurią numatoma kviesti ir čia nesumintų organizacijų ir sambūrių (pav., Rašytojų Sąjungos) atstovai ir pavieniai asmenys.

Sugestijuota, kad II-sis M. ir K. Simpoziumas vyktų 1973 m. Padėkos dienos savaitgalyje (lapkr. 22-25) Chicagoje.

VOKIEČIŲ UŽSIENIO POLITIKOS VINGIAI

Kada kalbame apie vokiečių užsienio politiką, turime galvoje Vakarų Vokietiją, nes Rytų Vokietija yra Maskvos satelitas ir savarankios užsienio politikos negali vesti. Tuo netvirtiname, kad ir Vakarų Vokietija veda savarankią užsienio politiką, nes ji priklauso nuo 4 didžiųjų (amerikiečių, anglų, prancūzų ir sovietų), kurie po II pasaulinio karo uždėjo jai apynasrį. Jei kalbėtume Goldoni žodžiais, tai V. Vokietija yra 4 ponų tar-

nas. Vieną iš tų didelių ponų tebevaidina Maskva. Jos tikslas yra atitraukti V. Vokietiją nuo kitų trijų ponų ir, Rytų Vokietijos pagalba, suvienyti Vokietiją pagal Maskvos bolševikinį modelį.

Dabartinė socialdemokratų - liberalų vyriausybė trejus metus suko užsienio politikos vairą Rytų pusėn. Ji išeikvojo daug energijos kovai su didele opozicija viduje ir parlamente. Ji suskaldė vokiečių tautą į dvi stonų (Nukelta į 2 psl.)

Agr. Antanas Šantaras, suruoštamie pobūvyje vaišina kongresmaną E. Derwinskį dešrelėmis. Dešinėje stovi Anatolius Milūnas, V. A. Račkausko nuotrauka

AUSTRALIJA PALIKUS...

Gyvenimas Muenchene

ANTANAS LAUKAITIS

Prabėgus pirmajai garsiojo "Spalio Festivalio" savaitei ir išgėrus jau virš dviejų milijonų litų alaus, gyvenimas šiame Bavarijos sostinėje mieste veikia nei kiek nenuostabiai savo šventišku, savo linksnumo ir ypatingai geros nuotaikos. Nors olimpiada jau seniai pasibaigė, jos metu įvykę arabų ir žydų nesusiartinimai ir žiaurios žmogžudystės pamažu baigiama primiršti ir vokiečių spaudoje beveik jokių žinių neduodama apie tris gyvus sugautus teroristus, kurie paskirai yra laikomi skirtinguose kalėjimuose, dažnai keičiant vietoves, tačiau šis miestas yra visuomet pilnas žmonių, turistų, nerūpestingai leidžiančių gražias rudens dienas. Ir kuo gi tas linksmasis Muenchenas taip žavi ne tik savuosius vokiečius bet ir daugybę svetimų žmonių. Tai klausimas [kur] gali atsakyti tik jame ilgesnį laiką pagyvenęs žmogus.

Šis, po karo kone visiškai sugriautas miestas, šiandien yra ne tik Bavarijos bet ir visos Vokietijos pasididžiavimas. Neskaityt tos didžiausios pasaulyje sportinės šventės - olimpiados, kuri neminint tų nelimingų įvykių, buvo taip kruopščiai ir su didžiausiu vokišku aklumu surengta ir pravesta, kas Muencheno vardą nuskambino per visus mūsų pasaulio kraštus, pats miestas yra žinomas kaip teatrų, muziejų, galerijų ir parkų miestas. Tarp daugybės kitų teatrų, vienas įžymiausių yra "Cuvillies Teatras", kuris pasižymi kaip pats gražiausias "rokokoteatras" pasaulyje. Jis yra karališkoje rezidencijoje, kur taip pat yra ir muziejus, laikantis visas karališkąsias brangenbes. Tai pat įžymūs šio miesto teatrai yra "National Teatras", kuria-

me su didžiausiu pasisekimu ir Amerikos lietuvių Lilija Šukytė dainavo ir vaidino ir daug kitų. Taip pat yra ir daug puikių koncertinių salių, iš kurių viena žinomiausių yra "Herkules-saal", kurioje spalio 14 dieną įvyks Europoje jau pagarsėjusio Lietuvos styginio kvarteto, susidedančio iš Jurgio Pledžinsko, Kornelijos Kalinauskaitės, Romualdo Kulikausko ir Eugenijaus Paulausko, koncertas. Jau dabar, net vietinių lietuvių, bet ir vokiečių tarpe, bilietų paskaitavimas yra labai didelis.

Pats pagrindinis šio miesto taškas yra "Marienplatz", kur visą laiką buvo ir mūsų lietuvių susitikimo vieta. Tai didžiulė aikštė, kurios viduryje yra puiki Marijos statula, iškelta ant aukštos kolonos. Tai yra Bavarijos krašto patronė. Ji buvo specialiu užsakymu padaryta kunigaikščiui Maksimilijonui I. Ši aikštė yra pati iš pirmųjų Muencheno miesto kūrinių laikų, kas įvyko 1158 metais. Rytiniame aikštės kampe yra senoji rotušė pastatyta 1475 metais, kai žiauri nėje pusėje yra naujoji rotušė, pastatyta 1867 m. Viduryje aikštės yra labai įdomus bokštas ir figūrinis didžiulis dviejų aukštų laikrodis, kuris kiekvieną dieną II val. ryto, skambant specialiai varpų muzikai automatiškai figūroms keičiantis yra pavaizduojamas "Scheffel Tanz", kas reiškia statinių-bačkų gamin tojus, kurie pirmieji po didžiojo buvusio senovės maro išėjo į gatves ir pradėjo šokti džingamo šokį. Ši visa ceremonija kiekvieną dieną yra stebima daugybės žmonių, nes aplinkui aikštę yra daugybė poilsio kėdžių ir dar toliau atvirame ore kavinės.

Netolima šios aikštės "Frauenplatz" yra ir žymioji Muenche-

no Katedra "Frauenkirche", pastatyta 1468-94 metais. Ji buvo antroji šio miesto papilninė bažnyčia ir jos du bokštai yra Muencheno miesto simboliai. Nors karo metu ji ir buvo išoriniai gerokai apgriauta, tačiau vidus yra didelės meninės vertės.

Labai įdomus yra ant Isaro upės kranto stovintis "Deutsches Museum", kuriame praleidęs apie 5-ias valandas, suspėjau tik labai paskubomis pamatyti jo eksponatus. Įkurtas 1903 metais, šis muziejus yra skirtas mokslo, technologijos ir paskirų gyvenimo šakų išsivystymui pavaizduoti ir savo ypatingai dideliu ir geram parodymui, pasaulyje jis lygus neturi.

Labai gražus yra Botanikos sodas, kuris yra taip pat didžiausias visoje Vokietijoje, kai Zoologijos Parkas Hellabrunn'o yra pats didžiausias visoje Europoje. Mėgstantiems meną, būtinai reikia pamatyti karaliaus Liudviko I pastatytą "Alte Pinakothek", kur yra visų Europos meno mokyklų ir amžių besikeičia meno kūrinių, pradedant nuo viduramžių ir 16-jo, 18-jo amžiaus garsiaisiais menininkais. Šis pastatas jo pastatymo metu 1824-36 metais buvo laikomas pačiu iškiliausiu ir moderniausiu tame amžiuje.

Kalbant apie Muencheną, būtų viename straipsnyje labai sunku išvardinti visas šio senosios miesto įžymias vietas, puikias karališkas pilies ir karalių rezidencijas, iš kurių kiekvienas pastatas ir jame esantieji meniniai ir senoviškieji turtai, yra verti pamatyti, su jais plačiau susipažįstant, kas, žinoma, yra galima padaryti turint daug laiko, ko pas mane šioje kello-nėje visuomet taip trūksta.

Kaip ir kiekviename dideliame mieste, taip ir čia yra studentų, menininkų ir taip vadinamųjų hipių gana nemažas kvartalas, vadinamas "Schwabing" vardu. Čia gyvenimas prasideda vakarais ir edamas šaligatviu gali matyti daugybę ilgapiaukių jaunų vyrų ir merginų, prieš save išdėjęsių vi-

VOKIEČIŲ UŽSIENIO POLITIKOS VINGIAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

vyklas: už Rytų ir prieš Rytų politiką. Ji privedė parlamentą iki "Patt-Matt" būklės, kai dalis socialdemokratų ir liberalų atstovų, priešindami Rytų politikai, pasitraukė iš savo partijų ir perėjo į opoziciją. Su užsienio jėgų pagalba vargais negalais koalicija pravedė Maskvos ir Varšuvos sutarčių patvirtinimą parlamente labai silpna dauguma. Opozicijos vadas Barzel, matyt dėl spaudimų iš šalies kapituliavo ir laikinai sukelęs nepasitenkinimą savo šalininkų tarpe, tačiau iš esmės neatsisakė pagrindinio užsienio politikos principo: vokiečių

sokiasių įdomių ir daug bevėčių išdėrinėjimui, bei visokias menų paveikslų ir kt. Išėjus iš pagrindinės gatvės, kuri vakarais būna ir perpildyta žmonėmis ir hipiais, ir atsivėrus mažose šoninėse gatvėse, pamatai daugybę mažų klubelių, restoranėlių, kavinių ir kt., kur gyvenimas be didesnių aplinkinių problemų, vyksta labai linksmai, tik, kaip ir visur kitur panašiose vietose, reikia būti labai atsargiam su kainomis, nes gali čia žmogų taip numurkdinti, kad net nežinosi už ką taip brangiai mokama. Ypatingai šioje vietoje yra studentų mėgiama vieta vyninė, kur ant stalų stovi suplaustys duona ir, gerdamas vyną, visuomet pinigais blogai stovintis studentas, gali nemokamai duonos prisivalgyti, ką jie ir daro.

Šiandieniniame vokiečių ir ypač bavarų, kuriuos aš geriausiai pažinau, gyvenime, bent kokia užuomina apie buvusius Hitlerio laikus, apie karą ir buvusį vokiečių militarizmą, yra labai nenoromis diskutuojama. Jeigu vyresnioji karta, kuriai dar teko gyventi anometiniame gyvenime, bando padiskutuoti ir palyginti dabartinį ir buvusį gyvenimą, tai vidurinioji ir jaunesnioji karta visiškai net nenori apie tai kalbėti. Ir keista, kad patys vokiečiai pasisako, jog jie niekuomet nėra taip gerai gyvenę kaip kad jie gyvena dabar. Daugelio manymu, jeigu ir Hitlerio vadovaujama Vokietija būtų laimėjusi ir vokiečiai būtų buvę karo laimėtojai, jie nebūtų taip gerai ir stipriai finansiniai įsikūrę, kaip kad jie dabar yra. Aš niekuomet nemačiau tiek daug "Mercedes Benz" automobilių, kiek jų mačiau čia Vokietijoje. Jų gatvėse ir judėjime yra tur būt penkis kartus daugiau, kaip "Volkswagenų", kurie vokiečių humoristine nuomone yra daugiau skiriami užsieniui, nes Vokietijoje jiems pergreiti keliai.

Šiandien Vokietijoje nėra pastebimas didelis neapykantos jausmas užsieniečiams, prie kurių vokiečiai jau labai priprato ir be kurių jie tikrai negalėtų išsilaikyti, nes visus praeitą šimtą metų jie turėjo dirbti užsieniečiams, kurių čia yra virš dviejų milijonų. Jais vokiečiai rūpinasi labai gerai, duodami pragyvenimo butus ar kambarius. Neskaityt Muencheno, kur užsieniečiai turistai ir svečiai buvo ir yra labai gerbiami, kitose Vokietijos vietose ir galbūt visoje Europoje, daugiausiai nemėgiami yra amerikiečiai. Nors man visoje kelionėje teko sutikti ir susipažinti nemažai visokio amžiaus amerikiečių, kurių tarpe buvo ir labai puikių žmonių, tačiau ir dabar dar teko pastebėti tą buvusį pokarinį amerikiečių išsivaizduotą ir perdėtą pasirodymą, kad aš amerikietis esu aukštesnis už visus kitus. To viso, kas daugeliu atvejų yra tik paprastų eilinių amerikiečių per dėjo burbulą išpūstas vaizdavimas, europiečiai negali pernešti ir gal todėl taip daugelyje vietų jankiai nėra mėgiami. Neiaš, nei mano kiti draugai australai, pasisakius jog esame iš kengūrų žemės, nesame pastebėti ir priešingai, visuomet žmogus iš šio tolimo krašto yra daug klausinėjamas, juo domimasi ir prašoma suteikti smulkesnių apie Australiją žinių.

tautos suvienijimo demokratinių laisvų sistemoje.

Socialdemokratams, norėdami įvykdyti savo užsienio politiką, skuba derėtis su Rytų Vokietija dėl pagrindinės sutarties, kurioje bus nustatyti dviejų vokiečių valstybių santykiai. Maskvai, bijodama, kad V. Vokietijos gyventojai lapkričio 19 gali nebeišrinkti socialdemokratų - liberalų daugumos, taip pat verčia greičiau Rytų Vokietiją susitarti su Brandt-Scheel patikėtiniu Egon Bahr. Pastarasis šiomis dienomis lankėsi Maskvoje ir tarėsi su Gromyko, Brežnevu dėl V. Vokietijos santykių su Maskva ir sutarties su Rytų Vokietija. Iš vokiečių spaudos sunku nustatyti ką Bahr Maskvai pažadėjo, tačiau iš televizijos galima buvo spręsti kad Bahr yra Maskvai priimtinas patikėtinis. Brežnevas ir Bahr spin-dėjo didele laime. Šiaip gi viskas vyko slapta, komunikatas skelbia nuvalniotą ir įkrytą diplomatinį pasitarimą frazė: "sachlich". Tačiau, ką "dalykiškai" nusprendė, nei vokiečių, nei rusų tautos nežino.

Antras skubus diplomatinis V. Vokietijos žygis prieš pat rinkimus yra Scheel kelionė į Pekiną. Kodėl socialdemokratams ir liberalams tai daro prieš rinkimus, suprantama, nes jie nori įsigyti daugiau kreditų prieš opoziciją. Be to, šiuo dideliu "laimėjimu" liberalai girsis prieš rinkikus ir dar labiau bandys išryškinti W. Scheel veidą. Iš tikrųjų, šis "laimėjimas" yra pasiektas jau šią vasarą G. Schroeder'io, buvusio užsienio reikalų ministro, kuris pirmasis nuvyko į Pekiną derėtis su komunistine Kinija dėl Vokietijos ir raudonosios Kinijos diplomatinio santykių užmezgimo. Jis pasodino medį, o Scheel tik vaisius nuraškė. Ar šie

vaisiai bus naudingi vokiečiams skilviui, tai dar pamatysime ateityje.

Vokiečių užsienio politikoje ryškios dvi tendencijos: prosovietinė ir proalijantinė. Pirmajai atstovauja vokiečių socialdemokratams ir liberalams, antrajai -- krikščionys demokratams ir krikščionių socialų sąjunga (Strauss partija). Pastarosios užsienio politikos tikslus nusako buvęs ir, gal būtų, būsimas užsienio politika, reikia neužmiršti, yra padalinto krašto politika. "Mūsų tikslas yra ir bus mūsų krašto suskaldymo nugalėjimas, visų vokiečių apsisprendimo teisės įgyvendinimas". Negalima atsisakyti, kad 17 milijonų vokiečių neturėtų apsisprendimo teisės. Toks reikalavimas, žinoma, Maskvai peilis po kaklu. Suprantama, kad Maskva darys viską, kad tik Barzel ir Schroeder nepasiektų valdžios.

Schroeder savo užsienio politiką bazuoja Vakaruose ir JAV. Tai senoji K. Adenauerio politika. Savo ir krikščionių demokratų - socialų užsienio politiką nuo Brandt - Scheel taip Schroeder atskiria: "Krikščionys demokratams - socialai nori pasiekti didžiausius tikslus su mažiausia koncesija, o socialdemokratams - liberalams vyriausybė -- mažiausia tikslų su daugiausia koncesija". Kitaip sakant, vokiečių užsienio politikoje socialdemokratams ir liberalams yra patogaus 4 ponų tarnas, o ypač "galingojo" Maskvos pono.

M. Sargenis

BOARD HAMMERMAN

EXPERIENCE REQUIRED. PERMANENT POSITION IN DROP FORGE SHOP. EXCELLENT WAGES AND FRINGE BENEFITS.

APPLY OR WRITE

DANA CORP. ATLAS DIVISION

209 W. MOUNT HOPE

LANSING, MICH. 48904

An Equal Opportunity Employer (79-81)

PAAIŠKINIMAS VISUOMENEI DĖL

PODAROGIFTS, INC.

Mes esame VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri yra išskirtinai įgaliota VNESHPOSYLTORGŲ priimti ir siųsti DOVANŲ-užsakymus giminėms Lietuvoje ir U.S.S.R'.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri siunčia DOVANŲ-užsakymus į VNESHPOSYLTORGŲ be jokių tarpininkų, bankų etc.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri priima užsakymus PREFERENTIAD ROUBLE CERTIFICATES — SPECIALIOS PIRMINYBĖS RUBLIŲ PAŽYMEJIMAMS ir pristato šituos užsakymus tiesioginiai per VNESHPOSYLTORGŲ, aukštos kokybės prekės gaunamos specialiose VNESHPOSYLTORGŲ krautuvėse ir prekių sandėliuose daugelyje dideliuose miestuose Lietuvoje ir U.S.S.R.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje VNESHPOSYLTORGŲ autorizuota priimti užsakymus BUTAMS.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri gauna VNESHPOSYLTORGŲ paskyrimą AUTOMOBILIŲ specialiomis dolerių kainomis.

Šiuo metu mes turime keletą automobilių parduodamų tučtuojau. Šie modeliai:

ZHIGULI-VAZ 201 - \$3214.00; MOSKVICH 412 IZH - \$3155.00;

MOSKVICH 408 IE - \$3033.00; ZOPORZHETS ZAZ 968 - \$2026.00

jeigu nebus anksčiau parduoti

Kas pirmas ateina — bus pirmas patarnaujamas!

Klijentų patogumui užsakymus galite paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Co., 488 Madison Ave., New York, 10022
Package Express & Travel Agency, 1776 B'way, New York, N. Y. 10019
Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St., Phila. Pa. 19106

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, Inc.

240 FIFTH AVENUE (tarp 27 ir 28 g-vės), NEW YORK, N. Y. 10001

TEL.: (212) 685-4537

Būkite tikri, kad paduotumėt savo užsakymus tinkamai autorizuotai firmai.

PASKUBĖKITE MUMS DUOTI SAVO DOVANŲ UŽSAKYMUS

KALĖDOMS DABAR

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYs MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYCIOS

ISIKALBĖTO MITO ĮVERTINIMAS (2)

"VERKSMAS" DĖL ILGŲ STRAIPSNIŲ

Ilgų, vidutinių ir visai trumpų straipsnių dislokacija yra tikras gėris plačios apimties informacinei spaudai. Nereikia nė aiškinti tokio metodo naštumo. Dirs telėjus į bet kurį kitataučių leidinį, patį populiariausį, taikomą plačiausiai auditorijai, matome, kad essay, komentarai, apžvalgos, įgauna plačių, išsamių straipsnių pobūdį. Kas jų neskaito, tas atranda jo išsilavinimui tinkamą medžiagą. Įdomu, kaip reaguotų, sakysim "Time" ar "Newsweek" į mūsų trumpų žinučių mėgėjų laiškų, reikalaujančius išmesti iš tų leidinių puslapių "ilgus" straipsnius? Pavadinę tokius ... kultūriniais "drop out'ais".

Kiekvienas lietuviškos periodikos egzempliorius turi ilgesnių ir trumpesnių rašinių, bėgimų naujienų kronikos ir apžvalgų. Turi daug iliustracinių medžiagų, kurios tūryje proporcingai per daug jaunųjų veidų. Lietuviškoji spauda reiškia ne kasdieniai žiltą dėmesį jaunųjų asmeniškumams, kuriuos nekreipia dėmesio, kaip matome, kitataučių spauda. Kita taučiams dėmesio vertu dalyku yra kurios nors visuomeninės reikšmės nuovėlkis, lietuvių aiškiau džiaugiasi ir aukštesniosios mokyklos baigimu; apie tai parašo, įveda nuotrauką.

Ką bekalbėti apie specialius leidinius, skirtus jaunimui. Pagal savo specifiką tie leidiniai, bei kitų leidinių jaunimo puslapių padaro mūsų jaunimo reprezentaciją spaudoj itin ryškiai pernešę plačią ir tikruosius nuopelnus keturgubai didinančią.

"CENZŪRA" IR SUNKI KALBA

Išsivirtinęs šmeižtas, kad spaudiniai turi kaž kokią "cenzūrą" ypatingai susikryžiuoja su tikrove. Redakcijų štabai bet kurios krypties leidinyje ne tam egzistuoja, kad imtų ir dėty "viską". Redakcinių štabų darbas yra gaunamos medžiagos filtravimas. Tam filtravimui -- tai yra medžiagos tinkamumui dėti ar nedėti -- yra daugybė specifinių sumetimų. Rašinio forma, tema, vandeninumas ar įžulumas, aktualumas ar paplėpėjimas... Tie patys sumetimai nulemia rašinio likimą bet kur. Kas nežino, kaip sunku patekti į amerikiečių spaudą. Kodėl? Ar tai, pagal įsigalėjusį šmeižtą, visur "cenzūra"? Tačiau, prastiems, nemokšiškiems, tušties arba tuščią erzelį keliantiems rašiniams turi būti atranka. Pasiteiravus, aiškėja, kad iš viso net ir konfliktų nėra ir nebuvo, kad spaudos elementariniams reikalavimams atitikęs rašinys būtų atmestas. Pagaliau, ar jau redakcijos negali tvarkyti savo darbo, kaip joms tinka... Juk ir šavo namus šeiminingas neprivalo

įsileisti kiekvieną, kas paspaudžia skambutį prie durų.

Netenka nė svarstyti nusiskundimų dėl "persunkios" kalbos, kuri jaunimui neįkandama, dėl lietuvių visuomeninio gyvenimo problemų nepažinimo. Juk tai apskaitinimai savo ignorancija ir savo apsilaidumu. Kitataučiai pajėgia tobulai pramokti lietuvių kalbos, o savieji nusiskundžia jos sunkumu! Bet prieš nusiskundžiant, ar žvilgtelėta atgalios, į save? Ar pasitikrinta, kiek gi padėjo pastangų savajai kalbai pramokti, savos raštyjos knygoms perskaityti, kasdieniam tos kalbos naudojimui laivinti ją ir plėsti? Kurjojiška prisiminti, kad tų pat jaunųjų verkautojų tėvai, jau suaugę atvykę Amerikon, Argentinon, Brazilijon, gerai pramoko vietines kalbas, o jų atžalos veršlėna dėl savo kalbos "sunkumo"! Ne "žodžių trūksta", bet trūksta gerų norų savo protėvių ir tėvų kalbos pramokti. Apatija ir tingumas ir yra tas "žodžių" trūkumas. Imkite knygas ir žodynus -- žodžių netrūksta! Periodinių leidinių skaitymas, suteiks plačių žinių apie visuomeninius pasiskirstymus. Pradingsiškai kalbėtas mitas, kad "politiniai" telkiniai neįdomūs.

Politiniai telkiniai yra neišvengiami gyvos visuomenės struktūroje. Visuomenei egzistuoti neužtenka etninio prado. Etniniu pradū remiasi tik nacistinės pažitros į visuomenę. Politiniai ir ideologiniai telkiniai padaro visuomenę demokratiniais bendradarbiavimo pagrindais besitvarkančią, humanišką, respektuojančią kitą savo narį. Tas pasaulėžiūrų spektras praturtina visuomenę, teikia jai gyvumo, suformuoja siekius ir tikslus. Tad ir tokios visuomenės spauda tampa tų spektrų atstove. Visuomenė yra multiideologinis telkinys, kitaip ji taps etninė banda. Šito pavojaus vis nesuvokia PLB. Kadangi tokia įdomi ir gan turininga visuomenė susiformavo lietuvių išsivijoje, tai tampa jaunam žmogui gyvu visuomeniškumą lavinančiu universitetu. Visuomeninis lietuvių genijus sugebėjo ir be laisvės savo tėvynėje puikiai išlaikyti valstybinės tautos struktūrą. Šitą reiškinį jaunieji, diletantiška nusiuteikę individualne turi teisės degraduoti, bet tuo pasididžiuoti! "Man neįdomios tėvų partijos"! pareiškimas neatestuoja jaunojo žmogaus esant eruditui, nei inteligentui. Galima įtarti, kad toks drąsuolis tėra lietuviškos visuomenės apgailėtinas ir gana įžulus "drop out'as". Kas nori tokiu būti? Toks "statusas" nėra pavydėtinas.

TRUMPOS IŠVADOS DEL "MITO"

Dabartinis išsivieškos lietuvių visuomenės gyvenimas ir spau-

da teikia didžiulę erudicinę talpą jaunai lietuvių kartai bręsti, lavintis, plėsti visuomenišką patyrimą, aštrinti ideologinius bei visuomeninius instinktus. Tai yra puikus universitetas, toli gražu nepalyginamas su šalies oficialia, pragmatine, bedvase, klasingų postkių įtariama "liberalizma" pilną amerikiečių mokyklą. Aktyvus įsijungimas į vis dar pilnakraują lietuvių išsivie visuomenę apsaugoja individą nuo susenimo prieš laiką. Lietuvių visuomenė, kol kas, nesuforuoją jaunuoio prieš laiką sensančiu mizantropu, niurzgą, ego manū ar sociopatū. Bet jau yra reiškinys, kad nuo lietuvių visuomenės nusvetimėjęs elementas turi tokių skaudžių reiškinų ir sunkių problemų.

Pagaliau, lietuvių visuomeninė veikla yra parankus tramplynas ir į platesnę amerikiečių visumą. Tai nurodo pavyzdžiai.

Todėl neapdairu ir lėkšta nuvertinti tos visuomenės spaudą. Ji atitinka daugspalvį ir įdomų visuomenę. Būdamas informacine, ji kartu yra idėjinė. Kaip naivu ir prasta reikalauti kad ji nusiskandintų "trumpų žinučių" sraute. Greta trumpų žinučių, ji duoda daugiau...

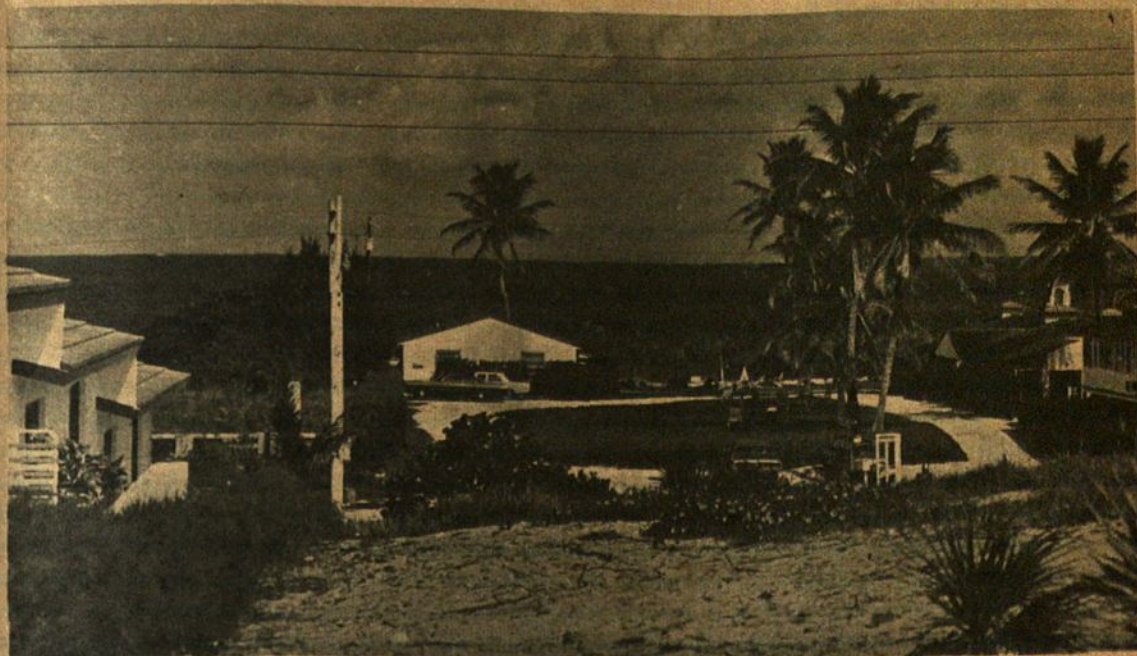
Išanalizavus, kiek laikraščio skiltis leido, tuos keturis "kalitinimo" punktus, peržvelgus didelį, skaudų ir šmeižiantį mitą, tenka nustatyti, kad visa tai yra tam tikras prisidengimas, tam tikras šydas. Tokiais "kalitinimais" savaip pridengiamos savo nesidomėjimo apatijos nuodėmės. Juk mokykloje patogu aiškintis stoka dėmesio matematikai, kada seka algebrinės ar geometrinės nesekmės. Patogu "nesidomėti" literatūra, nes tai pasiteisinimas dėl knygų neskaitymo. Bendrai, patogu teisintis! Tai mokinio privilegija skųstis skaudėjusia galva!

"Nesidomėti" galima ir lietuvių visuomenės gyvenimu ir skandintis šaukšte vandens. Dažnai tėvų namuose ant stalų sava spauda, o knygyne pelėja pažintinė medžiaga, iš kurios pažinsi taip daug! Bet "nesidomėti" ir tiek! Spauda, mat, neįdomi, o knygos, mat, sunkiai parašytos!

Juk "nesidomėti" galima net savo gyvenimu... bet čia jau prasideda ryški psichinė liga, atitruksi nuo trafaretinės tiniginystės.

"Jaunosios žurnalistų kartos paruošimo" svarstybose, lyg gyvo vandens geizeris prasiveržė didelė problema. Toje problemoje daug komponentų. Čia kalbėjome apie vieną iš tokių: lėkštas išsigelbėjimo ieškojimas klaidingų takų, lėkštas savo apatijos pateisinimas ir tingumo bei smerktino mito naudojimas žaibolaidžio pareigoms.

Xerx

Graži A. ir V. Tomkų vasarvietė Floridoje.

J. Garlos nuotrauka

FLORIDOJE KURIASI LIETUVIŲ KOLONIJA

Prieš 5 metus V. ir A. Tomkai Floridoje Atlanto pakrastyje, su privačiu papludimi nupirko motelius Sapphire Sea, 700 Ocean Drive Juno Beach. Vieta labai graži, patogiai bet kuriuo laiku maudytis.

Kai V. ir A. Tomkai pirkę šią vasarvietę, tai vieta ir pastatai buvo apleisti. Jų darbštumu, sumanumu vieta išgražinta, o šiais metais pasipuošė nauju moderniu moteliu pastatu. Dabar jie turi 29 vienetų. Vasaros metu lietuviams duoda specialią nuolaidą. Jau per tūkstantį lietuvių yra pasinaudoję jų vasarviete.

Tas papludimis ir visa vasarvietė gera tuo, kad ir saulėtomis, karščiausiomis dienomis dvelkia vėjelis iš Atlanto, o vandens temperatūra nepastovi.

Vasarvietėje kasdien gausiami lietuviški laikraščiai.

A. ir V. Tomkai, vasarvietės Sapphire Sea savininkai.

J. Garlos nuotrauka

Kas čia apsistoja poilsiauti, tai lietuviškos spaudos bado nejaučią.

Šiandien jų kaimynystėje ir apylinkėje gyvena jau per 15 lietuviškų šeimų. Kai kurie čia nusipirko namus, sklypą V. Tomkaus tarpininkavimu. arba žiniu suteikimu. Išsikūrusių pirmąja Clevelando, o juo seka Kanados lietuvių. V. ir A. Tomkų vasarvietė tapo lyg lietuvių neoficialiu centru, o jos savininkai, savanoriais informatoriais.

Aplankiau keletą naujai isikūrusių šeimų. Namai nauji, apstatymas puikus. Visi jaučiasi patenkinti. Kas panorės ten isigyti namams statyti sklypą, tai tuščių plotų dar yra daug, tik jie yra apie 2-3 mylių nuo Atlanto.

Alfonsas Burneika

Clevelandietės R. Matienė ir E. Žagarskienė atostogavusios gražioje Tomkų vasarvietėje Floridoje.

J. Garlos nuotrauka

ROMUALDAS SPALIS

Išdžišimas

DIRVOS PREMIUOTA NOVELĖ

(9)

-- Jei norit, galiu pakąsinėti, atlyginsiu už sugaištą laiką.

-- Privargisit tikrai. Ieškau fotografijų, taigi vertė maža.

"Nežinojau ar džiaugtis ar laukti išdavimo. Veidas atviras, geras, bet širdis neižiūrima. Dabar kas minutė galėjo prisistatyti vokiečių ar amerikiečių policijai. Kad tik nepakenkčiau Buzokams".

"Tuo tarpu moteris nuėjo ir dingo. Pradžioje mėginau kasinėti, bet netrukus numojau ranka. Nervai tiek paio, kad visą laiką dairiausi į šonus. Brakstelėjimas, praeivis šiausė plaukus. Jos nesulaikdamas, prisiverčiau grįžti į pirmąją buveinę, nes pagal sutartą valandą turėjo pasirodyti Buzokienė, kuri atsirado laiku. Nuovargis ir baimė žvelgė iš jos veido. Nusiskundė, kad visos jos pastangos eina niekais. Vokiečiai ir kalbėti nenori su ja svetimšale, o svetimšaliai skubomis nešasi į vakarus. Ji buvo paėjusi toliau ir ant kiekvienos kryžkelės, tilto rado stovinčius sargybinius. Šiaip be lagaminų ir padoriai apsilvikiusių netikrina, galima prasmukti, bet įtartinus tuoj čiumpa."

"Iš eilės prisipažinau pradėjęs derybas dėl eilutės."

-- Tai būtų komedija, jei jūs gautumėt sėdėdamas vietoje, kai aš tuo tarpu negaunu ir lakstydamas, -- karčiai prabilo, -- be to, jums toji eilutė nėra gyvenimo ar mirties klausimas, kaip Albinui.

-- Koks gi skirtumas tarp mūsų? -- nustebau.

-- Jūs, gerai vokiškai mokėdamas, galite dėstis esąs užsienietis vokiečiai. Tokių nesių į kilmės kraštus. Esat nevedęs, mažiau rūpesčio ir įtempimo.

-- Jei man taip gera, kam gi jūsų vyras kalbino bėgti?

-- Jei eilutės būtų buvusios nesudegusios, pabėgimas žadėjo geresnę išeitį. Tačiau neabejoju, kad ir blogiausiu atveju jūs išsisuksit, tuo tarpu mus su Albinu gali perskirti amžiams. Jis gali atsidurti Sibire.

"Nieko neatsakiau į tai, bet, prisipažįstu, man nepatiko jos atvirumas. Tuo tarpu į pasidėjusi, atgavusi jėgas vėl pakilo. Sutarėm pasimatyti rytą".

"Savotiškai prislėgtas pabėgau į austrės griuvėsius ir kibau į duobutę. Ši kartą darbas geriau sekėsi, nes po truputėlį grįžo nuotaika. Jei moteris būtų nubėgusi policijon, nereikėtų jos ilgai laukti, greit prisistatytų būrys. Tas ilgas tarpas lyg ir rodytų gerą ženklą".

"Pėdos sutrintas grumstas dažnino širdies plakimą. Uždususi austrė prisipažino grįžtanti tuščiomis, tačiau nepraradusi vilties. Pažįstami jai nurodė vyrą, kurį, anot jos apiplėšė amerikiečių kareiviai, atimdami laikrodį, kai vėliau grįžęs namo. Laikrodis jam reikalingas ir galėtų duoti už jį eilutę, tačiau turįs pamatyti, įvertinti mechanizmą. Žinoma, nedrįsusi vesti pas mane, nedrįsusi sakyti visos teisybės. Spėjau, nutylėjusi, kad aš svetimšalis".

"Nuėmęs padaviau jai savo paskutinę vertybę, o širdy abejojimo kirminas krimto, žudė. Nenorėjau tikėti, kad turtingiausios valstybės kariai, taip trokšta laikrodžio, kad dėl jo virsta plėšikais. Arba tas vokiečiai iš neapykantos apšmeižė amerikiečius, arba moteris, pasižnabzdėjusi su savo vyru, sugalvojo pasaką, mėgindama apvogti nors ir vargšą. Skaudino man ir jos greitas dingimas. Gal nedrįso žvilgtelti man į akis?"

"Dar kiek pasidėjęs, įsitikinau, kad jos daugiau nebematysiu. Nepaprastai pagailo laikrodžio, kuris virto simboliu mano buvusio gražesnio gyvenimo. Darėsi tuščia ir nyku. Gailėjau, kad pabėgau iš sunkvežimio. Bent nereikėtų spręsti, rūpintis. Likimas savaime vestų laimės ar nelaimės taku. Nuovargis ir nusivylimas sunkėsi iki kaulų, užmerkiau akis, kad jos nepasirytų ašaromis. Tuo nojau taip sustingęs, praradęs laiko nuovoką ir galvodamas, kad jau seniai prasidėjęs draudžiamasis laikas, o patikrinti jau nebegalėjau. Nusiminimo pagautas, tur būt, nepajudėčiau iš šios vietos visą naktį, laukdamas nežinia ko, kai ižiūrėjau artėjantį tašką. Skubėta pas mane. Pasėlęs džiaugsmas pripildė krūtinę. Pasitikėjimas gėriu, žmogumi grįžo tokia jėga, kad vos nepuoliau bučiuoti iėjusią. Ji atkišo man ryšulį.

-- Manau tiks jums. Kad ir sena, bet nesuadyta, padori. Ak, vos atgaunu kvapą. Tiek skubėjau.

-- Rytojau reikėjo laukti.

-- Mes naktį išvažiuojame Austrijos link. Nors ir ten rusai, bet būsime tarp savųjų. Nelaukit ir jūs, dumkit. Bet kada rusai gali užimti. Švarko kišenėn vyras idėjo geležinkeliečio pažymėjimą, leidimą naktimis judėti. Jis be fotografijos, taigi gali praversti.

(Bus daugiau)

SEMPER FIDELIS (3)

Stepo Vykinto atsiminimus apie
Joną Jablonskį jr. papildant

Stasys Žymantas

Patrias infelici fidelis
(Ištikimas nelaimingai
Tėvynei)

Jonas Jablonskis jr. turėjo aiškių literatūrinių polinkių, bet studijoje ne humanitarinius, o teisės mokslus ir linko ne vien į literatūrą, bet ir į politiką. Tačiau, be rodo, jis nebuvo susirūšęs nė su viena kuria politine grupė ar srove, o pagal savo pažiūras greičiausia galėjo būti laiko mas nepriklausomu tautiniu liberalu. Jis sekė ir stebėjo to meto Lietuvos valstybinį gyvenimą juo gyvai domėjosi ir siejo įvairiomis jo negerovėmis, tačiau aktyviai į politinę veiklą nesijungė.

Mėgdavo pakalbėti apie naujos Lietuvos vyriausybės sudarymą iš pačių geriausių ir pajėgiausių lietuvių valstybinių ir politikų, bet iš esmės mažai tesvarstydavo apie toms negerovėms pašalinti valstybės reformoms įgyvendinti neišvengiamą, reikalingą naują socialinę ekonominę ir politinę programą.

Panašus galvojimas buvo gan būdingas to meto jaunosios lietuvių kartos daugumai. Kai vėliau Vilniuje teko palaiškyti santykius su Lietuvos Laisvės Armijos vadovaujanciais veikėjais, girdėjau juos visai panašiai samprotaujant. Jie neigiamai žiūrėjo į senas lietuvių politines partijas ir jų partijų pagrindu sudarytą Vliką, į kurią jie atsisakė įeiti. Atstatysimos nepriklausomos Lietuvos vyriausybės jie idealistiškai vaizdavo si sudarytą iš pačių geriausių iš geriausių Lietuvos vyrų, tik nežinia kieno parinktų ir atrinktų. Jie vis negalėjo ir nenorėjo suprasti ir sutikti su tuo, kad normalų valstybės gyvenimo ir valdymo procesą ir valdancijų atranką gali užtikrinti tikrai demokratinė valstybės santvarka, pagrįsta pilietinių teisių pripažinimu ir laisvu netrukdomu politinių grupių varžymusi. Šiuo atžvilgiu veikė dar ta aplinkybė, kad senos lietuvių politinės partijos, anuomet neturėdamos sąlygų normaliai augti ir veikti ir savo pajėgumą, įtaką ir politinį svorį patikrinti laisvuose rinkimuose, sustingusios senose formose ir senam galvoje jaunosios lietuvių kartos nepatraukė ir didesnio poveikio jai neturėjo.

Sovietams Lietuvą 1940 m. okupavus ir jos valstybinei vadovybei sugriuvus ir visai iširus, tauta liko ne vien be politinio vadovavimo, bet be jokio iš anksto sudaryto, apmąstyto ir apsvastyto veiklos plano ir sutartų veikimo gairių atečiai. Vyravo surutė ir pasimetimas.

Atkeltas Kaunas 1940 m. pradžioje J. Jablonskis apsigyveno mano mo-

tinio namuose, jos bute, dviejuose kambariuose. Dažnai ji sutikdamas turėjau išpūdi, kad tas jo atkelimas ir rutinos darbas Eltoje buvo ji pradžioj kiek prisilėgęs.

Tačiau sovietams Lietuvą okupavus ir tos okupacijos pirmą smūgį išgyvenus, J. Jablonskis netrukus atgijo. Tarytum Lietuvą ištikusioje nelaimėje jis būtų sau radęs naują gyvenimo prasmę. Iš įvairių jo užuominų buvo aišku, jog jis iš karto nesvyruodamas pasirinko aktyvaus pasipriešinimo okupacijai kelią ir tą lemiamą sprendimą padaręs visas savo jėgas ir neišsemiamą energiją skyrė Lietuvos laisvės atstatymui, nenujausdamas to tragiško likimo, kuris jį laukė netolimoj ateity. Atrodė, kad J. Jablonskis iš pat pradžių neturėjo jokių abejonių nei dėl tų paruošiamų darbų, kuriuos reikėjo atlikti, nei dėl vykdytinų uždavinių ar tų kliūčių, kurias tektų įveikti siekiant atstatyti prarastą Lietuvos valstybinę nepriklausomybę.

Visoj toj pradinėj ir paruošiamoj tautinio lietuvių pasipriešinimo stadijoje lemiamos įtakos neabejotinai turėjo Lietuvos įgal. ministro Berlyne K. Škirpos lankymasis Kaune paskutinėmis tragiško 1940 m. birželio dienomis.

Patyręs apie jo atvykimą J. Jablonskis iš karto buvo pasiryžęs su juo susitikti. Nežinau, kieno iniciatyva tas susitikimas įvyko, tačiau min. K. Škirpa man patvirtino, jog būdamas Kaune jis buvo susitikęs ir tarėsis su J. Jablonskiu dėl galimybių Lietuvai atgauti laisvę ir tam tikslui būtinų paruoštinų darbų ir atliktinų uždavinių.

Persikėlęs į Vilnių ir pasinėręs į sunkią Vilniaus universiteto išsilaukymo kovą, rečiau besuikdavau J. Jablonskį, kuris visa savo siela buvo atsidavęs pogrindžio darbui. Jam užsiauginus barzdėlę nesusilaikiau kartą nepastebėjęs, jog tai tikriausias būdas atkreipti į save dėmesį ir sukelti įtarimą dėl "nelegalios" veiklos.

Nežinau ar toj pradinėj lietuvių tautinio pasipriešinimo stadijoje J. Jablonskis jr. buvo įjęs į gen. A. Gustaičio sumaniam vadovautą pirmąją Lietuvos pogrindžio politinę vadovybę -- Lietuvos Tarybą, tačiau neabejoju, jog vienu ar kitu būdu jis buvo su ja artimai susijęs ir glaudžiai bendradarbiavęs.

Savo ruožtu M. Naujo-kaitis, vienas žymiųjų Vilniaus pogrindžio kūrėjų ir veikėjų man teigė, jog tam sąjūdžiui, kuris susikūrė ir pradžioje veikė Nepriklausomos Lietuvos Draugijos vardu ir tik vėliau prisiėmė LAF vardą vadovavęs gen. štabo majoras V. Bilvičius lankydamasis Kaune tik-

rai susitikdavęs ir posėdžiaudavęs su J. Jablonskiu.

ALT'os anglų kalba leistam ir K. Jurgėlos redaguotam Lietuvių Biuleteny savo metu buvo paskelbta daugiau duomenų apie J. Jablonskio veiklą pogrindy, jo redaguotus pogrindžio leidinius, jų tarpe "Nepriklausomą Lietuvą", ir jo areštą. Tų leidinių redakcija buvo jo kambary, kur jis juos paruošdavo spausdinimui, pats mašinėlė ir matricas perrašydamas.

Maj. V. Bulvičiaus išpėjimas, jog pogrindžio spaudos leidimas yra greičiausias kelias NKVD sekimui pagreitinoti netrukus pasitvirtino.

1941 m. sausio mėn. J. Jablonskis naktį tarnyboje Eltoje buvo areštuotas, o jo bute tuo pat metu buvo padaryta krata. Kratai vadovavo NKVD majoras rusas, kuris mano sesers Jadvygos Jablonskienės atžvilgiu laikėsis taktiškai ir korektiškai. Dideliam jos nusteibimui kratoje taip pat dalyvavo jaunas Kaune gan plačiai žinomas žydas, kuris jai tebesant gimnazijoje buvęs jos kopetitorius. Kažin, ar tai nebuvo tas pats nuoširdus ir simpatingas izraelitas, apie kurį savo atsiminimuose "Milžinų rungtynėse" (172, 173 psl.) rašė Mykolas Vaitkus, su juo pasižinęs Kauno teatre ir išvien grožėjęs muzika, bet apie kurį vėliau girdėjęs iškilus pas bolševikus tardytoju, pasižymėjusiu dideliu žiaurumu.

Ilgai tardytas ir kankintas, Kauno kalėjime kalėjęs mirtininkų kameroje, nacių sovietų karulikus, J. Jablonskis su kitais svarbesniais kalniniais, jų tarpe min. K. Bizausku, buvo išvežtas į Minską.

Nuėjusi kalėjimanmano sesuo kameroje, kurioje buvo kalintas jos vyras, terado sukravinę pogalvėlę, kurią ji anksčiau per kalėjimo administraciją buvo jam įdėjusi.

Kaliniai buvo išvežti dviem autobusais. Vienam jų prie Karmelavos sugedus dalis jo kalinių buvo perkelta į likusį autobusą. Kas atsitiko su kitais -- niekas nežino. Bet nuo to laiko bet kokie J. Jablonskio ir K. Bizausko pėdsakai dingę be žinio. Ar J. Jablonskis ir K. Bizauskas žuvo Minsko kalėjime bombardavimo metu ar jų autobusui sugedus jie tiesiog buvo nušauti pakelio pamiškėje nepavyko nustatyti.

J. Jablonskis jr. buvo suimtas dar nesuėjęs 35 m. amžiaus. Jo žmona Jadvyga Jablonskienė, išgyvenusi su juo vos 4 metus, antros sovietų okupacijos pradžios pasekė savo vyro keliu. 1946 m., taip pat sulaukusi tik 35 m. amžiaus, ji buvo suimta ir vienoj byloj su P. Klimu, prof. T. Petkevičium ir kt. nuteista 10

KLAUSKITE — ATSAKYSIME

KAIP PAVOJINGA ŠIRDIES LIGA

Dr. A. Butkus mielai sutiko atsakyti į Dirvos skaitytojų klausimus.

Kadangi širdies ir kraujo indų ligos yra labai plati ir komplikauta problema, specifiniai mediciniškiems klausimams giliau atsakyti, Dr. A. Butkus talkon pasikvietė savo kolegas specialistus iš Cleveland Klinikų -- Dr. Heriot P. Dustan, aukšto kraujo spaudimo ligų specialistę ir Cleveland Klinikų Tyrimo Instituto šio skyriaus vedėją, ir Dr. E. K. Shirey, kardiologą, kuris drauge su Dr. F. M. Sones išrado būdą tiksliai nustatyti širdies arterijų stovį, jas nufilmuodami.

Klausimus prašome siųsti Dirvai, adresuojant: Dr. Antanas Butkus, Dirva, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Ponas Jonas Baranauskas pateikė kelis idomius klausimus. Jie galėtų būti idomūs ir kitiems Dirvos skaitytojams, tad pasistengsiu juos plačiau atsakyti.

1) Skaičiau, kad yra išrasti dveji nauji vaistai -- Streptokinase ir Urokinase -- kurie ištirpina kraujo sukresėjimus arterijose ir kurie šiuo metu intensyviai yra bandomi.

Ar jau žinoma, kokie yra tų bandymų rezultatai ir kada tie vaistai bus gaunami rinkoje?

Urokinase dar tebėra bandymų stadijoje -- daugumoje tik dėl to, kad jos nespėja pagaminti platesniam vartojimui. Streptokinase jau vartojama platesniam ligonių gydymui. Kadangi abiejų vaistų veikimo principas yra panašus, plačiau sustosime ties streptokinase. Pastarieji vaistai yra dar vadinami Varidase ir gaminami vienos iš Streptokokinės bakterijų rūšies (Varidase). Šių vaistų gamybos procese turi būti labai rūpestingai kontroliuojama baltiminių medžiagų bei alkoholio kiekis. Taip pat ir rūkštīgumas (pH) bei temperatūra. Šie reikalavimai, tiesa, yra svarbūs ir kitiems bakterinės reakcijos procesą pagalbą gaminamiems vaistams. Kiek viena pagamintų vaistų ampulė turi 20,000 Streptokinasės vienetų. Streptokinase vaistų veikimo principas glūdi tame, kad jie suaktyvina fibrininius skaldančius enzymus. (Fibrin yra viena baltymų rūšis, kuri aktyviai dalyvauja kraujo krešulio suformavime.) Ka-

metų sunkiems darbams koncentracijos stovykloje, kur 1948 m. mirė, Lietuvos pogrindis ją laikė Lietuvos kankine didvyre, nes ryšium su jos areštu ir tardymu niekas dėl jos nenukentėjo. Taip be laiko ir per anksti buvo nutrauktas dviejų jaunų, gabių, inteligentų ir talentingų lietuvių gyvenimas, kurių jie skyrė ir paaukojo Lietuvos laisvei.

Viena iš daugelio kitų, nesuskaitomų, neužmirštamų ir neužmirštinių lietuvių šeimų išgyventų dramų ir tragedijų, kuriomis buvo ir tebėra grindžiamas sunkus lietuvių tautos kelias į jos laisvę ir nepriklausomybę.

dangi Streptokinase suaktyvina fibrino suskaldymo procesą, -- tas iššaukia greitą kraujokrešulio sutirpdimą ir fibrin gimininių medžiagų pašalinimą iš kraujo cirkuliacijos. Streptokinase veikia tik į negyvųjų ląstelių baltimines medžiagas, visai neliesdama gyvųjų ląstelių.

Dėka šiuo metu patobulintos Streptokinase vaistų gamybos, jų vartojimas ilgesnį laiką nebesukelia komplikacijų, kurios pasitalkydavo anksčiau. Tos komplikacijos pasireikšdavo uždegimo forma dėl taip vadinamo pyrogen medžiagų. Ši medžiaga (pyrogen) vaistuose gali atsirasti tuomet, kai bakteriniu būdu gaminami vaistai neturi pakankamos proceso kontrolės (baltyminių medžiagų, alkoholio, pH, temperatūros ir kt.)

Urokinase veikia panašiu būdu kaip ir Streptokinase -- sunaikina kraujo krešulį gaminančias medžiagas. Ją žmogaus kūne pagamina inkstų ląstelės, kuri vėliau patenka į šlapumą. Urokinase vaistų gamyboje tad ir koncentruojamas didelis šlapumo kiekis ir iš jo izoliuojama Urokinase. Šitoks gamybos būdas sukelia didelių problemų šių vaistų didesniam kiekiui pagaminti. Šiuo metu yra bandoma išauginti inkstų ląsteles dirbiniu būdu ir iš jų tiesioginiai išgauti Urokinazinius enzymus. Jei tas pavyks -- atsiras ir Urokinases pakankamas kiekis vaistų rinkoje.

Kaip minėjau, šiuo metu pagaminama Streptokinase jau yra švari nuo komplikacijų sukeliančių medžiagų, tad Urokinazės gamyba nebėra tokia aktuali, kokia ji buvo prieš tai.

Neseniai išleista Mayo Clinic studija rodo, kad Streptokinase vaistai labai efektingi plaučių riebaliniam krešuliui (Pulmonary embolism) ištirpinti. Kiek šie vaistai efektingi kitiems šios ligos variantams, k.a. širdies, mokslinė statistika paremtų davinių dar nėra.

2) Ar teisybė, kad vitaminai B ir mineralas Magnezija labai padeda širdies darbui ir ypatinai kovai su smegenų paralyžiumi? Apie tai skaičiau ne mediciniame leidinyje ir norėčiau patikrinti.

— Vitamin B, (Thiamine) ir Magnesius veikia kaip

enzymų "padėjėjai" (co-enzymai). Enzymai yra tokia baltymų rūšis, kuri įvykdo chemines reakcijas pati jose nedalyvaujama, pav. mielės. Enzymų padėjėjai yra reikalingi chemines reakcijas perkelti iš vienos medžiagų gaminimo arba jų skaldymo sistemos į kitą.

Vitaminas B, tokių cheminių reakcijų perkėlimus atlieka angliavandenių medžiagų gamyboje, ar jų suskaldymo sistemoje. Normaliais atvejais Vitaminas B, kaip ir kiti vandenyje tirpstantieji vitaminai, žmogaus kūne dideliais kiekiais nesusikoncentruoja.

Kadangi Vitaminas B, reguliuoja angliavandenių medžiagų suskaldymą, tai jų nedatekluije kraujyje susikrauna dideli kiekiai rūgščių (pyruvic acid).

Vitamino B, trūkumas gali pasireikšti nerviniu sutrikimu (polyneuritis). Azijos tautosose ši liga dar vadinama Beriberi, arba "Aš nieko nebegaliu". Tai žemutinių galūnių muskulų atrofavimas, pasireiškiantis dėl vienpusiškos dietos (angliavandenių) pav. "baltųjų ryžių" vartojimo.

Vitamin B, nedateklus gali iššaukti širdies mušimo susilpnėjimą (pulso žemiau 60), širdies išsiplėtimą, širdies kraujo indų žaizdas ir normalaus augimo sumažėjimą.

Vitamino B, pertekliaus atveju gali atsirasti aukštas kraujo spaudimas. Be to, žmogaus savybė atpažinti ir pajusti skausmą labai sumenkėja.

Vitamino B, trūkumo JAV-se labai reta. Paprastai juo gaunama pakankamai išbalansuotoje dietoje. Ši ligos žymė gali pasireikšti daugiau kaip antrinė priežastis dėl kepenų ligos arba pas alkoholikus.

Vitamino B, trūkumas daugiau pasireiškia ten, kur žmonės dėl skurdo yra priversti vartoti labai daug angliavandenių (carbohydratų).

Magnezijus, kaip enzymų "padėjėjas" dalyvauja kūno cheminės energijos gamybinėje sistemoje (ATP). Magnezijus, panašiai kaip kalcijus turi fiziologinės įtakos nervų sistemai. Kraujo ir ląstelių plazmoje per aukštą magnezijaus kiekį sulėtina centrinių bei periferinių nervų impulsus ir tuo pačiu veikia raminančiai (sedatyviniai). Kraštutiniu atveju tas gali pasireikšti depresija. Per aukštą magnezijaus kiekį sukelia širdies išsiplėtimą ir tuo pačiu atsiranda per žemas kraujo spaudimas. Tas gali pasireikšti dvejopu būdu: netiesioginiai veikiant per simpatinės nervų sistemos užblokavimą, tiesioginiai -- magnezijus gali veikti į lygiuosius širdies raumenis. Grynai dėl magnezijaus neda-

(Nukelta į 6 psl.)

KAIP PAVOJINGA ŠIRDIES LIGA...

(Atkelta iš 5 psl.)

teklaus ar perviršiaus klinikinių ligų labai reikalinga, tad ir davinių dėl vieną jo vartojimo sėkmingumo pakankamai nėra.

Bandymai su gyvuliais rodo, kad sumažinus magnezijos kiekį dietoje galima juose labai pakelti kraujo spaudimą ir išgauti kitus ligos simptomus. Magnezijos reikalingumą žmogui moks-
las dar turi iširti.

3) Yra žinoma, kad fizinė mankšta yra naudinga kovai su arterioscleroze. Ar galėtumėte apie tai daugiau specifiniai paaiškinti, tai, būtent: kokia mankšta būtų labiau rekomenduotina vyresnio amžiaus vyrui ir kokia būtų jos norma arba minimumas? Ar galėtumėte rekomenduoti tuo klausimu literatūrą?

— Mankšta stiprina muskulus, iškaitant ir lygiuosius, kurių veikimas nepriklauso nuo žmogaus valios. Iš tų muskulų yra sudaryta širdis. Tad mankšta padeda kraujo cirkuliacijai. Taip pat ji padeda kontroliuoti svorį. Tačiau svorį kontroliuoti yra daug lengviau prisilaikant dietos ir svarbiausia prisilaikant kloridų kiekio. Mankštos būdu labai sunku su-

mažinti kraujo riebalų kiekį. Tai atsiekti te-
būt galima tik nepapras-
tasti intensyvioj mankštoj, kuri baigtųsi tik tuomet, kai žmogus pasiektų beveik apal-
pimo ribą. Tokia mankšta nėra patartina. Kraujo riebalus, jei jų per daug, galima sumažinti daug prieinamesniu būdu: dietos arba vaistų pagalba. Kokia dieta ar kokiais vaistais konkrečiai tegalima patarti tik tuomet, kai tiksliai žinoma žmogaus kraujo riebalų kiekis ir tiksliai jų cheminė sudėtis.

Mankšta tačiau kiekvienam žmogui labai naudinga. Vyresniam žmogui mankštą reikia pradėti palengva ir kiekvieną dieną ją labiau suaktyvinti. Mankšta tēra naudinga tik tuomet, kai ji vykdoma nuolatini. Kiek jos galima ir reikia priklauso nuo žmogaus amžiaus ir jo fizinio pajėgumo. Mankštą pradėjus iš lengvo ir jos kiekį didinant kas dieną kiekviename žmogaus amžiuje ir prie bet kokių fizinio pajėgumo galima daug prisidėti prie žmogaus savijautos ir jo sveikatingumo pagerinimo.

Jūsų prašomos literatūros galite gauti: Heart Association of Northeast Ohio, Inc., 1689 E. 115 St. Cleveland, Ohio 44106.

Detroito tarptautiniame institute suruoštoje parodoje spalio 5-8 d. lietuvių kultūros klubas turėjo savo tautodailės paviljoną. Per ke-
turias dienas institutą aplankė 17,000 žmonių ir lietuvių paviljonas gavo daugiausiai komplimentų. Nuotraukoje paviljono budėtojos ir talkininkės: Regina Juškaitė, Emilija Kurkienė, pasiuvusi lėlei tautinius rūbus, Viktorija Norvilaitė ir Stefa Kaunelienė, parodėlės vadovė,
K. Sraugausko nuotrauka

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

NELIJOS VITKIENĖS NETEKUS

Spalio 2 d. 1 val. ryto Lincoln ligoninėje mirė Nelija Vitkienė LŠST CV Jūrų skyriaus vadovo ir Švyturio Jūrų šaulių kuopos pirmininko ats. lt. Mykolo Vitkaus mylima žmona.

Pašarvota buvo Yolandos Baužienės laidotuvių koplyčioje. Spalio 4 d. susirinkusieji suvelione atsiveikinti su kun. Kazimieru Simaičiu sukalbėjo rožinį.

Atsisveikinimo žodį tarė ir su velionės gyvenimu supažindino Švyturio Jūrų šaulių kuopos vicepirmininkas ats. lt. Stasys Malinauskas.

Nelija Vitkienė-Biežytė gimė Veisėjų valšči. Seinų apskr. ir turėdama tik 17 metų atvažiavo į Ameriką ir čia išgyveno 43 metus. Priklausė L. Bendruomenei, Lietuvių Namų Draugijai, Dariaus ir Girėno klubui, Balfui ir kitoms organizacijoms. Buvo geros širdies, mielaširdinga ir su pinigais nesiskaitė: rėmė visus prašančiuosius ir vyrą ragino. Perkant šauliams žemę stovyklavietei prie Dainavos Nelija ir Mykolas Vitkai davė net 2,000 dolerių.

Nors Nelija ir nebuvo šaulė, tačiau jų namai buvo šaulių namai. Atvažiavę šauliai iš tolimųjų vietų netik buvo mieliai priimami, vaišinami, bet ir apnakvudinami. Jos vyras Mykolas priklausydams kelioms organizacijoms ir dar būdamas LŠST CV Jūrų skyriaus vadovu ir Švyturio Jūrų šaulių kuopos pirmininku turėjo daug darbo ir visuomet būdavo užimtas. Jam vis reikėjo skubėti ir skubėti. Nuo vieno darbo bėgti prie kito, Nelija nepyko ant jo, bet kiek galėjo visur ir visuomet jam padėjo.

Po Stasio Malinausko tarto atsisveikinimo žodžio, dar užuojautą pareiškė ir žodį tarė: gen. Jonas Černius ir Stasio Butkaus šaulių kuopos vado Vlado Pauža. Su velione dar atsisveikino LŠST CV pirmininkas Vincas Tamošiūnas, Vilniaus Krašto lietuvių vado Kazys Veikutis, Baltijos Jūrų šaulių kuopos (Toronto) vado Petras Meškauskas, Birutinių vado Kristina Daugvydienė, LF inž. Vytautas Kurkus, Balfo vado Kazys Sraugauskas ir šaulių spaudos ir kultūros vado Vlado Mingėla.

Spalio 5 d. 10 val. kun. K. Simaitis, kun. Dominikas Lingvinas ir kun. Viktoras Kriščiūnėvičius šv. Antano bažnyčioje atlaikė šv. Mišias ir kun. K. Simaitis pasakė pamokslą. Mišių metu giedojo sol. Vaclovas Verikaitis iš Toronto. Po šv. Mišių ilgos automobilių vilkstylydėta į Holy Sepulchre kapines. Kun. K. Simaičiui atlikus laidojimo maldas atsisveikinimo žodį prie duobės pasakė kun. Domini-

kas Lingvinas ir LB apylinkės pirmininkas Vladas Selenis. Sol. Vaclovas Verikaitis vadovaujant sugiedota Marija, Marija ir visiems padėjus ant jos karsto po gėlytę palikta amžinam poilsiui.

Laidotuvių dalyviams pietūs buvo suruošti Lietuvių Namuose. Nespėjusieji vakare pareikšti užuojautą tęsė prie pietų. LKKS vardu majoras Kazys Daugvydas, gen. Kaukanto Jūrų šaulių kuopos (Chicagoje) pirmininkas Bronius Klimavičius ir Švyturio Jūrų šaulių kuopos sekretorius Petras Bitlierius, Nelija įamžinta LF laike šermenų su \$252.00. Liko nuliūdime: vyras Mykolas, brolis Leonas ir sesuo Mary Stoker. Mykolui Vitkui skaudžioje valandoje reiškin užuojautą.

A. Grinius

RUOŠIAMASI PAGERBTI RAŠYTOJA V. ALANTĄ

Spalio 22 d. 3 val. Lietuvių Namuose yra ruošiamas rašytojo, žurnalisto Vytauto Alanto pagerbimas jo 70 metų proga. Turėsime: akademią, meninę dalį ir kavutę su pyragaičiais.

Pagerbimo metu bus įteiktos Detroito jauniems žurnalistams premijos, kurias jiems paskyrė L. Žurnalistų Sąjungos centro valdyba. Premijos yra paskirtos ir bus įteiktos Robertui Seleniui ir Karolei Veselkaitėi.

Akademijoje, apie rašytojo nuėitą gyvenimo kelią, pasakos dr. Kazys Karvelis, Veiklą „Amžinasis Lietuvis“ pristatys žurn. Alfonsas Nakas.

Meninėje dalyje akt. Kazys Gričius paskaitys iš V. Alanto kūrybos. Jaunimas paruoštas akt. Karolio Balio suvadins ištraukas iš visų trijų komedijos veiksmų „Šiaipus Uždangos“. Vaidins: Saulius Jankauskas (rašytojas), Rasa Žemaitytė (jo žmona Vida), Ramunė Rukštelytė (Uošvė Rogienė), Saulius Petrulis (dailininkas), Laura Petrulytė (dailininko žmona), Karolis Balys (senbarnis Švipla) ir pranešėja Rusnė Baltrušaitytė.

Pagerbimo komitetą sudaro: Vladas Selenis, dr. Kazys Karvelis, Alfonsas Nakas, Antanas Grinius, Alfonsas Žiedas, Kazys Gričius ir Karolis Balys. Rengėjai pelno nieiško, bet susidariusiom išlaidom padengti, bus imama auka 2 doleriai ir už kavutę atskiras mokestis nebus imamas.

Pagerbimo komitetas kviečia Detroito ir Windsorio visuomenę gausiai dalyvauti ir savo dalyvavimu pagerbti rašyt. Vytautą Alantą. Kvietimais galima apsi-rūpinti iš anksto ir juos platina visi Detroito skyriaus žurnalistai.

A. Grinius

HEADER
SETUP MEN
AND
OPERATORS
APPLY
JUNCTION MFG. CO
3980 RIVES EASTON RD.
RIVES JUNCTION, MICHIGAN
(79-81)

PIPE FITTER-JOURNEYMAN
MAINTENANCE & INSTALLATION
OF STEAM, WATER, GAS, OIL &
AIR LINES IN INDUSTRIAL PLANT.
EXCEL. WAGES & FRINGE BEN-
EFITS.
APPLY OR WRITE
DANA CORP. ATLAS DIVISION
209 W. MOUNT HOPE
LANSING, MICH. 48904
An Equal Opportunity Employer
(79-81)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
MACHINISTS
For the following positions:
HORIZONTAL BORING MILL
N/C DEVLIEG JIG MILL
MILLING MACHINE
ENGINE LATHE
Must be experienced in short run
work. Full time, overtime, high hourly
rate, and good fringe benefits.
WESTSIDE
PRIME INDUSTRIES INC.
4820 W. 130th St.
Cleveland, Ohio
216-267-1393
(80-82)

EXPERIENCED
ALL AROUND
MACHINIST
Must be able to set up own work,
and be experienced with jig and
fixtures.
Only experienced need apply.
Also
TOOL GRINDER
EXPERIENCED OR TRAINEE
Full time, day shift, overtime. Excel-
lent rates & benefits.
OHIO BROACH & MACHINE
CO.
399 EAST 131 ST. (Off St. Clair)
CLEVELAND, OHIO
216-681-2626
(80-82)

DEVELOPMENT
MACHINIST
If you are an experienced machinist
with R&D experience, please call:
Mr. Hinman
216-451-5200, ext. 213
Cleveland, Ohio
An Equal Opportunity Employer M-F
(80-82)

TURRET LATHE
First class only job shop
experience
ALSO
WORKING
FOREMAN
To set up, supervise, operate
W&S Turret Lathe. Days.
Salary.
MCM
1432 E. 47 St.
216-881-1280
Cleveland, Ohio
(78-82)

HOUSEKEEPER
Eastern Suburbs—40 hours
per week.
Call 216-531-8907
Cleveland, Ohio

MACHINISTS
Numerous openings available for qualified personnel.
SALARIES COMMENSURATE WITH EXPERIENCE.
EXCELLENT FRINGE BENEFITS.
Apply Personnel Dept.
MET-BAY INC.
SUBSIDIARY OF TEEG RESEARCH
900 Harrison Bay City, Michigan
Presently there is a strike at MET-BAY and the employment offered
hereby is in place of employees involved therein.

ARC WELDERS—
Maintenance Electrician
All position ARC WELDERS to fabricate concrete mixer components
for a new operation being set up in Indianapolis. Hourly rates with
full line of benefits plans. Testing and interviewing Monday thru
Friday.
At Challenge-Cook Bros. Inc.
4717 Massachusetts Ave Indianapolis, Ind.
Vogel Construction Location Phone 317-547-3572
Equal Opportunity Employer
(80-86)

MACHINE REPAIR CLASS A

Minimum 10 yrs. experience on
repair of wide variety of shop
machinery. Company paid vaca-
tion and total insurance protec-
tion.

Contact Noel Zurcher
RIDGE TOOL
COMPANY
Elyria, Ohio 216-323-5581
An Equal Opportunity Employer
(78-80)

SENIOR COMPUTER OPERATOR

Minimum of 2 years experience
on #360—30 or above, disk and
tape. Wed. thru Sunday.
1st Shift.

Company paid total fringe ben-
efits.

Contact Noel Zurcher
RIDGE TOOL
COMPANY
Elyria, Ohio 216-323-5581
An Equal Opportunity Employer
(78-80)

STRUCTURAL STEEL FITTERS

EXPERIENCED
Steady work for qualified men.
Excellent company paid fringe
benefits.

KILROY
STRUCTURAL STEEL CO.
8500 Union Ave.
Cleveland, Ohio
216-883-3000
(75-81)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

For all services and all shifts
good starting salary. Plus dif-
ferential for evening & night
duties.
Liberal personnel policies and
fringe benefits. Plus one meal
on duty.

Apply call or write to —
Administrator
DECKERVILLE COMMUNITY
HOSPITAL
3559 Pine St.
Deckerville, Mich. 48427
313-376-3775
(74-80)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN
OR
1ST CLASS SKILLED
JIG BORE OPERATORS
AND
TOOL MAKERS
STEADY WORK, OVERTIME
AND FRINGE BENEFITS
SHEPHERD SPECIAL
MACHINE AND DIE
15215 CHATFIELD AVE.
CLEVELAND, OHIO
(77-83)

Viėnam iš Amerikos Lietuvių Ta-
rybos kūrėjų ir ilgamečiui jos nariui,
teisėjui,

A. A.

JONUI T. ZURIUI

mirus, jo žmonai HELEN, ir visai šei-
mai reiškia gilią užuojautą ir kartu
liūdi

Amerikos Lietuvių Taryba

L. Š. T. Jūrų šaulių skyriaus vadovui ir šau-
lių Jūros kuopos pirmininkui MYKOLUI VITKUI
dėl jo žmonos

NELIJOS VITKIENĖS

mirties reiškiam gilią ir nuoširdžią užuojautą

Clevelando Kar. Juozapavičiaus
šaulių Kuopa

A. A.

ALEKSANDRAI BRUŽIENEI

Lietuvoje mirus, p. O. MIKULSKIENEI ir V.
MOZOLIAUSKUI ir jų šeimoms gilią užuojautą
reiškia

Juozė ir Jonas
D a u g ė l a i

A + A

ONAI RUŠIENEI

Lietuvoje mirus, dukroms STASEI VAITKEVI-
ČIENEI ir PETREI JUOZAITIENEI, jų šeimoms
bei artimiesiems reiškiam gilią užuojautą

Irena ir Juozas
R a s i a i

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Ohio gubernatorius John J. Gilligan ir Ponia spalio 19 d., ketvirtadienį, savo rezidencijoje Bexley, Ohio, rengia Jungtinių Tautų Dienos progą priėmimą, į kurį pakvieta ir Dirvos redaktorių.

PREZIDENTUI NIXONUI REMTI KOMITETAS

Dr. J. Genys iš Washingtono, vyr. koordinatorius lietuvių komitetams visoje Amerikoje, kuris su inž. V. Volertu ir dr. K. Bobeliu įeina į lietuvių egzekutyvinę komitetą prez. Nixonui remti Washingtono, pavedė lietuvių respublikonų klubo Clevelande pirmininkei Ritai Premeneckienei sudaryti lietuvių komitetą prez. Nixonui remti Ohio valstijoje.

Komitetas sudarytas iš šių asmenų: R. Premeneckienė, dr. A. Butkus, A. Laičūnas, J. Malskis, S. Rutkauskienė, J. Budrienė, V. Trimakienė, L. Nagevičienė, A. Neimanienė, K. Eidukaitis, S. Premeneckas, J. Premeneckas, M. ir I. Janavičiai, A. Balaišienė, A. Pinčukienė ir E. Jakulienė. Papildomas sąstatas komiteto bus paskelbtas kitą savaitę.

APTARĖ RINKIMINĖS PROPAGANDOS PLANĄ

Ohio valstybės tautybių komitetą už prez. Nixoną pirmininkai spalio 10 buvo susirinkę posėdžiui prez. Nixono būstinėje, 232 Superior Ave. ir aptarė rinkiminės propagandos planą. Susirinkimui pirmininkavo CTS tarybos prezidentas Nicholas Bucur, adv. S. Zingale ir Clevelando mero egzekutyvinis asistentas

tautybių reikalams V. Hyv-nar.

Posėdyje dalyvavo Ohio valstybės lietuvių komiteto pirmininkas dr. E. Lenkauskas, vicepirmininkė Gražina Kudukienė ir aštuoniolikos tautybių pirmininkai ir vicepirmininkai. Jurgis Ramonas, dirbęs Nixono būstinėje direktoriaus asistentu, supažindino, kaip yra atliekamas priešrinkiminių balsuotojų nuomonių tyrimas. Aukštesniųjų mokyklų ir kolegijų jaunimas, noris po pamokų ar savaitgaliais dirbti nuomonių tyrinėjimo srityje, gali kreiptis pas Jurgį Ramoną tel. 621-8218. Už darbą yra atlyginama.

Lietuvių komiteto pirmininkas dr. E. Lenkauskas pakvietė Viktorą Paliną vadovauti Akrono lietuvių kolonijoje prez. Nixono išrinkimo kompanijai, o dr. A. Drukenis pakviestas būti Nixono komiteto atstovu Daytono, Cincinnati, Columbus ir, apskritai, visai Ohio valstybės pietinei sričiai. Iš komiteto galima gauti įvairių sagių, pvz. Lithuanians for Nixon, ir kitokios propagandinės literatūros.

IDOMI PARODA

L.D.K. Birutės Draugija Clevelande š. m. spalio 22 d., 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje ruošia dar iki šiol nematytą Ursulės Astrienės iš Grand Rapid, Mich. meno parodą. Pavaikslai, dėžutės, kalėdinės eglutės papuošimai ir kiti darbai pagaminti iš lietuviškų šiaudų. Lankytojai gali pas menininkę užsakyti pasirinktus meno kūrinius. Visa Clevelando visuomenė kviečiama šią ypatingą parodą pamatyti. Paroda veiks nuo 12 val. iki 5 val. po pietų. Parodos metu veiks švediško stalo bufetas.

• JUOZAS ŽEMAITIS su ponia išvyko vienam mėnesiui atostogų į Hot Springs, Ark.

IŠPŪDŽIAI IŠ MAŽ. OPERŲ FESTIVALIO CLEVELANDE

Retai tenka džiaugtis tokiu pilnutiniu grožiu, tokiu precizišku išpildymu, tokiu natūraliu ir širdis pagaušančiu dainininkų įsijautimu į dainuojamą arijų ar parinktų operų aktų roles, kaip šį kartą Clevelande įvykusiame keturių Chicago Lietuvių operos solistų D. Stankaitytė, Ald. Stempužienės, S. Baro ir J. Vaznelio koncerte. Tai buvo tikrai didelė ir reta dainos meno šventė. Pilnutėlė Naujų parapijos salė (apie 500 asm.) — rinktinė Clevelando ir apylinkių publika savo visuotinę susižavėjimą išreiškė nenuoduotu nuosirdumu. Tatai, berods, pajuto ir solistai, ir atsilygino mums nemenkesniu nuosirdumu ir tokiu puikiu dainavimu, kurs gali būti įmanomas tokiuose ne visada pasitaikančiuose abipusės sąveikos kontaktuose tarp žiūrovų-klausytojų ir artistų.

Negalėjom atsigerėti Darnos Stankaitytės nepaprastu tyrumo ir skaidraus grožio balsu ir jos dainuojamų arijų jautriu išpildymu. G. Verdi operos "Aida" Aidos rolėje ji sunkiai pralenkiama. Savo rolės paskutiniajame "Fausto" operos akte drauge su S. Baru ir J. Vazneliu D. Stankaitytė buvo tokia įtikinanti, tokia jautri ir tvirta, kad klausytojai ilgai nepamirš to operos akto.

Aldona Stempužienė, programoje tituluota mezzosoprano "Kaukių Baliaus" invokacijos turėjo progos pademonstruoti savo retai pasitaikančio balso skalės platumo grožį. Čia ji taip aiškiai "ėmė" žemiausius kontralto tonus, čia vėl pakeldavo balsą iki stipraus soprano aukštybės! Bet visur ji žavėjo mus simpatingu balso koloritu ir nedirbtinu įsijautimu į dainuojamą kūrinį.

Ką gi dar besakyti apie mūsų didįjį tenorą S. Barą? Šiame festivalio koncerte jis pasiekė dar negirdėto stiprumo ir gilaus dramatiškumo išpildomose kūrinuose. Kada po "Turandot" arijos publikai nesiliaujant šaukti "biss", jis padainavo savo populiariąją ariją iš Halevy operos "Žydė" (Rachile, Tave dangus...), tai salėje tartum pergyvenom su pačiu dainininku tą šurpią ir tragišką senojo Eleazaro sielvarto dramą. Tai jau yra artisto jėga, kuria tik Dievo apdovano tieji gali pasididžiuoti. Ir kada toji jėga yra sujungta su gražiu ir galingu dainininko balsu — gauname didelį, labai didelį menininką.

Jonas Vaznelis simpatingas, jaukaus tembro bosas neperstipriausias ypač žemuosiuose registruose (tokių bosų, kuriuos vadiname "stipriais" ne taip jau dažnai pasitaiko girdėti). Jo arija iš G. Verdi operos "Don Carlo" pasižymėjo griaudžiu lyriškumu. Ji buvo graži, už širdies griebianti... Tur būt, maloniausį įspūdį publikai paliko jo duetas su Ald. Stempužiene iš W. A. Mozarto operos "Don Giovanni"? Šiame duete abu solistai buvo labai simpatingi ir patrauklūs. Jų dainavimas mielas ir jaukus.

Žymią dėkingumo ir pripažinimo duoklę turime atiduoti muz. A. Vasaiciui, kurs labai subtiliai ir labai harmoningai ir taikliai akompanavo solistams.

Programoje dominavo rimti ir į liūdumą linkę kūriniai. Daug tragizmo, sielvarto ir dramatiškų įtampų. Išimtis tik buvo A.

Stempužienės atlikta arija iš Rossini operos "Sevilijos Kirpėjas" ir jau minėtas "Don Giovanni" duetas.

O pasigedome bent poros arijų ar ištraukų iš lietuviškų operų. Kodėl šį kartą jų negirdėjome — nei jūsų korespondentui, nei koncerto rengėjams neaišku. O vis dėlto gaila, kad į programą lietuviškos operos nepateko.

Dabar dar norėtume atiduoti pelnytą pagarbą mūsų festivalio publikai, kad ji susirinko, kaip buvo prašyta, punktualiai (koncertą pradėjo tik su keletos minučių pavėlavimu), kad ji buvo vieninga ir nuosirdi savo meno šventės džiaugsmu.

Prieš prasidedant antrajai programos daliai atvyko garbingas svečias — Clevelando miesto galva R. Perk. Jį pasveikino audringi plėtimai. Neoficialiai buvo žinoma, kad R. Perk tegalys pabūti vos 5 minutes, nes kiti įsipareigojimai jam trukdysią ilgiau pasilikti. Jis, kaip žinome, yra didelis dainos gerbėjas ir pats kartais gražiai padainuoja. Mūsų dainininkai, matyt, padarė R. Perk'ui stiprų įspūdį. Jis liko ligi galo programos ir, įteikus gėles solistėms, dar tarė keletą pripažinimo žodžių.

Bendrai imant, tvarka salėje ir kafeterijoje (valgyklos ir baro patalpose) buvo gera. Po koncerto buvo sukurta šauni vakarienė pagerbti mūsų svečiams solistams. Pilna valgykla buvo svečių, kurie jaukiai praleido likusią šaunaus vakaro dalį. Labai jaukų lietuvišką įspūdį paliko grupė laisvai susirinkusių šiuurioniečių ir šiaip gerų dainininkų, kurie padainavo daug gražių dainų.

Festivalio ruošėjai Lietuvių Bendruomenės Ohio Apygardos valdybai ir talkininkams iš Clevelando Apylinkės yra reiškiamas padėka už surengimą ir sklandų pravedimą to tikrai puikaus koncerto. (k)

MACHINIST HORIZONTAL BORING MILLS 1ST SHIFT

Job shop experience or equivalent with ability to perform operations, read prints, and make own set-ups. Good hourly rate and fringe benefits. Apply

THE HILL ACME CO.

1201 W. 65 ST. CLEVELAND, OHIO An Equal Opportunity Employer (80-82)

Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas Clevelande su inž. A. Rugieniu pobūvyje kalbėjusiu apie lietuvių tautines parapijas. Sėdi iš kairės kun. K. Žemaitis, inž. A. Rugienis ir inž. R. Bublys. Stovi: A. Rukšėnas, dr. V. Stankus ir A. Muliolis. V. Bacevičiaus nuotrauka

ABITURIENTŲ PRISTATYMAS

Ketvirtasis abiturientų pristatymas Clevelando lietuvių visuomenei įvyks šį šeštadienį, lapkričio mėn. 21 d. 7:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos salėje.

Pirmieji trys parengimai praėjo su dideliu pasisekimu, nes juos gausiai rėmė Clevelando lietuviai. Tradicija išvirstęs pagerbimas suteikė progą sekmingai tęsti lietuviškas tradicijas suburiant draugysten jaunesniuosius su vyresniais. Pristatymų proga skoningai išspausdinamos programos (ačiū Dirvai, mecenatams ir skelbimų finansuotojams) su visų abiturientų fotografijomis išliks ateičiai vaizdas dokumentas.

Parengimų pelnas prisidėjo prie jaunimo veiklos finansavimo: Lietuvių Studentų Sąjungos, Jaunimo Kongreso ir LB Ohio apygardos jaunimo sekcijos.

PARDUODAMAS NAMAS

Naujosios parap. rajone tarp Villa Angela ir šv. Juozapo mokyklų parduodamas namas: 3 miegami, 2 vonios, įrengtas rūsys, 2 mašinų apšildomas garažas. Tel. 481-1325.

FOR RENT

Five rooms — Garage — House Ida Ave off St. Clair. Reliable couple or with 1 child. Call 361-7553 after 4:00 p. m. (80-81)

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta 1972 m. gruodžio 21 dieną — grįžta 1973 m. sausio 4 dieną.

LIETUVOJE ŠI GRUPĖ PRALEIS 11 DIENŲ.

IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

KAINA TIK \$619.00

VYKSTANTIEMS IŠ CHICAGOS \$719.00
IR IŠ CLEVELANDO \$685.00

GRUPĖJE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS. NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Massachusetts 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandose suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Rengėjai tikisi, kad ir šįmet Clevelando jaunieji ir vyresni lietuviai savo gausiu atsilankymu pagerbs studijas pradedantį jaunimą ir drauge su jais maloniai pasilinksmins.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 21 D. Ketvirtasis abiturientų pristatymo balsas.

SPALIO 22 d. Birutimnkių parengimas.

SPALIO 29 D. 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje Clevelando šauliai demonstruos filmą apie širdies ligas.

LAPKRIČIO 4 D. LVS Ramovė ir Lietuvių Bendruomenė rengia Kariuomenės šventės minėjimą — koncertą.

LAPKRIČIO 5 D. Dr. K. Keblio paskaita apie Lietuvos prozą. Rengia Ateities Klubas.

LAPKRIČIO 11 D. Akademikų skautų ir skaučių metinė šventė.

LAPKRIČIO 12 D. Šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai paremti pietūs.

LAPKRIČIO 18 D. Lietuvių Diena. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 25 ir 26 D. Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis suvažiavimas. Posėdžiai įvyks Hollenden House viešbučio patalpose.

GRUODŽIO 3 D. Clevelando miesto viešųjų įmonių departamento direktoriaus Raimundo Kuduko pagerbimas.

GRUODŽIO 3 D. Rodomi du filmai: "Į septynių dešimtmetį" ir "Dvylika didžiųjų". Rengia Ateities Klubas.

GRUODŽIO 9 D. Koncertas Naujos parapijos salėje. Rengia Saliečiams remti komitetas.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

MACHINIST

First Class Only
Job Shop Experience

MCM

1432 E. 47TH STREET
CLEVELAND, OHIO

216-881-1280 (78-82)

WANTED EXPERIENCED BOAT MECHANIC— WITH TOOLS SHIP'S CARPENTER— WITH TOOLS Must be experienced Apply in person See KEN DAHLKA DETROIT BOAT BASIN INC. 966 E. JEFFERSON DETROIT, MICH (78-84)

WANTED EXPERIENCED FOULDRY HELP FOUNDRY SAND MOLDER Experienced in aluminum job shop. Squeezer and loose work. Also GENERAL FOUNDRY HELP Apply call or write—to Mr. McMurray GEMCO FOUNDRY INC. 2469 E. Maumee Adrian, Mich. (80-82)

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NAUDINGAS PASITARIMAS

Dr. K. Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas ir T. Blinstrubas, ALT vicepirmininkas, š. m. rugsėjo 30 d. Elizabeth, N. J. turėjo pasitarimą su New Jersey Lietuvių Bendrojo Komiteto — sudaryto New Jersey Lietuvių Tarybos ir L. B. New Jersey Apyg. valdybos — ir New Yorko Lietuvių Tarybos atstovais.

Pasitarime dalyvavo dr. K. Bobelis, T. Blinstrubas, V. Abraitis, P. Ažuolas, S. Briedis, K. Jankūnas, A. Trečiokas, P. Purnas ir J. Vebraitis.

Šis pasitarimas praėjo nuoširdžioje ir išsiaiškinančioje dvasioje ir buvo naudingas ALT vadovybei ir vietos veikėjams, besirūpinantiems Lietuvos laisvinimo reikalais.

Po pasitarimo dr. K. Bobelis ir T. Blinstrubas, kuris kartu yra ir Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos pirmininkas, dalyvavo ALT S-gos Elizabetho skyriaus surengtame Tautos šventės ir skyriaus 20 metų sukakties minėjime.

VYTAUTAS ELSEIKA PASITRAUKĖ IŠ ELTOS REDAKTORIAUS PAREIGŲ

Iš neoficialių šaltinių patirta, kad Vytautas Elseika, redagavęs Vliko leidžiamą Eltos biuletenį lietuvių kalba, pasitraukė iš redaktoriaus pareigų ir išvyko į okupuotą Lietuvą atostogų.

MARIJA REMIENĖ madų parodos koordinatorė ir Aldona Šulaitienė, kuri modeliuoja Putnamo seselių rėmėjų suruoštoje parodoje Jaunimo Centre Chicagoje.

V. A. Račkausko nuotrauka

MILDA MEMENAITĖ jaunieji modeliai iš esilės modeliuoja Putnamo seselių rėmėjų suruoštoje madų parodoje Chicagoje.

V. A. Račkausko nuotrauka

• **JAV LB Tarybos** sudėtyje įvyko keletas pasikeitimų. Iš Tarybos pasitraukus R. Keziui ir dr. I. Skeiviui, jų vieton pakviesti sekantieji kandidatai: dr. Bronius Radzivanas ir Kęstutis Miklas. Iš Centro Valdybos, o tuo pačiu ir iš Tarybos pasitraukė Sniegulė Jurskytė. Naujuoju Vidurio Vakarų Apygardos pirmininku buvo išrinktas Romualdas Kronas.

• **Jorūnė Jonikaitė**, redagavusi Dirvoje jaunimo skyrių "Jaunoji Karta", persikėlė gyventi į Kaliforniją ir pradėjusi dirbti Carmel by the Sea savaitraštyje, labai apgailestauja, kad nebegalės toliau redaguoti Dirvos jaunimo skyrių.

Dėkojame J. Jonikaitei ir tikimės, kad ji, atitrukdamas nuo savo darbo, gal retkarčiais ką parašys Dirvai.

• **Dail. Viktoras Petravičius** savo namuose 7241 So. Claremont Ave., Chicagoje įrengė nuolatinę savo kūrybos darbų (grafikos, tapybos ir skulptūros) galeriją, kurią galės lankyti publika.

WATERBURY

• **Lietuvių Moterų K. F. Waterburio klubas** kruopščiai ruošiasi savo tradiciniam rudens baliui, kuris įvyks spalio 28 d., 8 val. vak. Šv. Juozapo parapijos salėje. Klubas tikisi ir šiais metais sulaukti daug svečių, kurių suplaukia net iš tolimiausių apylinkių pasilinksinti ir pabendrauti savųjų tarpe. Baliaus pelnas skiriamas lietuvių reikalams remti.

HARTFORD

MENO ŠVENTĖ

Š. m. spalio mėn. 21 ir 22 dienomis bus didelė šventė Hartforde. Atvyksta iš Kanados, Hamiltono lietuvių teatras "AUKURAS" ir viešės dvi dienas. Spalio 21 d., 7 val. vakare Amer. Liet. Pil. Klube, 227 Lawrence gatvėje pasirodys su rečitaliu-šūpiniu. Po vaidinimo, bufetas ir šokiai. Gros Romo Butrimo orkestras.

Spalio 22 d., 2 val. po pietų (punktučiai) toje pačioje salėje suvaidins J. Jankaus 3 veiksmų dramą "AUDRONĖ".

Abiems spektakliams režisuoja Elena Dauguvietė-Kudabienė. Ponia Kudabienė nenuilstama asmenybė. Pradėjusi scenos meno darbą jaunystėje Kaune, Jaunimo Teatre. Šis vienas, jai vadovaujant, yra apkelavęs daug lietuvių vietovių, kaip: Torontas, Clevelandas, Detroitas, Brooklynas, Montrealis, Rochesteris, Chicago, Philadelphia, Elizabethas. Šios sambūrio amžius dar "jaunuoliškas", tik virš 20 metų, bet jau turi savo repertuarą apie 30 veikalių. Reiškia, jo pusantro veikalo į metus. Didelė garbė ir padėka vadovams ir visiems kolektyvo nariams už pasišventimą ir nenuilstamą lietuvišką scenos darbą.

Mieli Hartfordo ir kitų vietovių lietuviai paskirkitės dvi dienas savo dvasios peni ir ateikite į "Audronę" atvežamą didelę dovaną, "šūpinį" ir "Audronę", kur, tikrai, atsisausite dvasiniai ir pabendrausite su savo pažįstamais bei bičiuliais.

Iki malonaus pasimatymo didžioje meno šventėje. Harfordo ramovėnai

ROCHESTER

TRADICINIS KONCERTAS

Rochesterio lietuvių klubo valdyba ruošia tradicinį koncertą šūkiu: "Tegu nunistoją skambėjęs lietuviškas žodis ir muzika Rochesterioje ir plačioje apylinkėje!" Mat čia lietuvių radijo valandėlė yra nuolatinė ir pati ryškiausia lietuviškos kultūros apraiška. Ji jungia ne tik Rochesterio, bet ir apylinkės lietuvių darnion vienumon ir per lietuviškas dainas, gražią muziką ir žodį gaivinama pavergtos Lietuvos meilė, ilgesys... Valandėlė — grynai kultūrinio pobūdžio, kurią daug kas vadina lietuvišku gintaru, mažytės dalelytės dalinamos klausytojams kiekvieną sekmadienį 8:30 val.

Tačiau valandėlės išlaikymas reikalauja daug lėšų. Todėl kiekvienais metais klubo valdyba ruošia koncertą. Šiemet toks tradicinis vakaras įvyks spalio 21 d., 7:30 val. vakare, šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje, 555 Hudson Ave.

Meninė programą atliks mergaičių kvartetas iš London, Ontario. Be to, bus ir kitokių įdomybių, ir — gausi įvairių daiktų loterija. Šokiams gros jaunių orkestras — "Šv. Jurgio Slibinas".

Klubo valdyba kviečia visus lietuvius į koncertą atvykti. Tikrai būsite patenkinti! (jm)

ATŠVENTĖ SUKAKTĮ

Lietuvos kariuomenės pirmūnas, kūrėjas savanoris pulk. R. Liormanas, š. m. rugsėjo 9 d. savo šeimos ir artimųjų tarpe atšventė savo 80 m. amžiaus sukaktį.

Ta proga jį sveikino Lietuvos Atstovas Washingtono J. Kajeckas, Lietuvos gen. kons. A. Simutis, a. a. gen. kons. J. Budrio žmona Regina ir daugybė jo bičiulių ir pažįstamų.

Jubilatas jaučiasi gerai ir su viltimi žiūri į sekančią dešimtmetį.

A. Tadas Klimas

Designers Electrical Mechanical PC Board

Immediate Openings Rush resume to:

Superior Design
643 Waldon Ave.,
Buffalo, New York 14211
1-716-896-4948

(80-81)

EXPERIENCED
COLD-HEADER SETUP
AND OPERATORS
ROLLER MEN
For second shift. Need full screw.
Top wages & benefits
INTERNATIONAL SCREW
9444 ROSELAWN
DETROIT, MICH.
313-933-4700

(80-87)

PRODUCTION FOREMAN

Need an experienced production line supervisor interested in future growth possibilities. Must have prior experience supervising unionized personnel.

HOOVER
CHEMICAL PRODUCTS DIV.
HOOVER
BALL & BEARING CO.
435 W. 8 MILE RD.
WHITMORE LAKE, MICH.

An Equal Opportunity Employer (80-83)

MAINTENANCE MEN

3 years experience as industrial mill-right or industrial electronics. Excellent wages and fringe benefits.

HOOVER
CHEMICAL PRODUCTS DIV.
HOOVER
BALL & BEARING CO.
435 W. 8 MILE RD.
WHITMORE LAKE, MICH.

An Equal Opportunity Employer (80-82)

7

DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

Dr. K. Bobelis pristato spaudos konferencijai p. Butkų šeimą. V. Noreikos nuotrauka

• **SPALIO 4 dieną** Chicagoje žinios apie Lietuvą bei lietuvių vėl plačiai nuskambėjo mūsų miesto amerikiečių skauso dienraščiuose ir radijo bei TV bangomis. Tą dieną, iš New Yorko specialiai atvykus Vliko pirm. dr. K. Valiūnui, Amerikos Lietuvių Tarybos iniciatyva bei pasitangomis tiek amerikiečiams laikraštininkams, tiek ir lietuviams buvo pristatyta iš okup. Lietuvos laimingai į laisvuosius Vakarus pabėgusi adv. Zigm. Butkaus šeima, kuri tolimesniam įsikūrimui pasirinko laisvojo pasaulio lietuvių sostinę Chicago. Jau prieš kelias savaites buvo gandy, kad iš okup. Lietuvos pabėgo vienas advokatas su žmona bei vaikais, Žinia, pasitvirtino per V. Alanto minėtiną spalio 1 d., kai viešai buvo pranešta, kad toji laimingai pabėgusių lietuvių šeima jau pasiekė Chicago. Antradienį, spalio 3 d. Dirvos atstovas M. Valiukėnas man pranešė, kad rytojau dieną Altas šaukia dvi spaudos konferencijas -- vieną Chicago vidurmiestyje amerikiečiams laikraštininkams bei įvairių komunikacijos agentūrų darbuotojams, o antrąją -- lietuviškų laikraščių bei radijo valandėlių atstovams. Teko nuskubėti į antrąją spaudos konferenciją, skirtą lietuviams. Dar prieš konferencijai prasidedant, į kurią su bėgo gražus būrys laikraštininkų bei visuomenės veikėjų, buvau asmeniškai supažindintas su Butkų šeima. Ji iš karto padarė mielą ir šiltą įspūdį. Tai palyginus jauni žmonės, išaugę ir išsimokslinę jau sovietinėje santvarkoje. Bet kokie jie puikūs lietuviai patriotai, kokie antikomunistai, kaip drąsiai pasiryžę atidengti įvairias užkulisines velniavas, kurias per daugelį okupacijos metų atlieka Maskva ir jos agentai okup. Lietuvoje. Kadangi tą įdomią spaudos konferenciją su Butkų šeima Dirvoje plačiau aprašė M. Valiukėnas, jos šioje skiltyje neličiu, tik išskelsiu vieną kitą įspūdių detalę, susidarytą skaltant amerikiečių spaudą bei žiūrint TV.

• **AMERIKIEČIŲ** spauda, kurios atstovai gausiai dalyvavo Alto sušauktoje konferencijoje viename vidurmiestyje viešbutyje, pagrįdė pabrėžė svarbiausią faktą, kad Butkus yra vienas iš aukščiausių okup. Lietuvos pareigūnų, iki šiol pasitraukusių į laisvę. Jis buvęs advokatu dr. jos pirmininkas Kaune, o taip pat "chief judge". Pasitraukimą į laisvuosius Vakarus su žmona planavę net tris metus, nes gyvenimo okup. Lietuvoje nebegalėjo pernešti dėl stokos laisvės, dėl rusifikacijos, religinio bei

tautinio persekiojimo. Vėliau lietuvių spaudos konferencijoje adv. Z. Butkus tarp kitko pabrėžė, kad jie su žmona (ji yra gydytoja) materialines gyvenimo sąlygas okup. Lietuvoje turėjo palyginant nebologas, bet ilgėjosi laisvės ir kartu degė noru laisvajam pasauliui atvirai pareikšti, kad ir jaunojo Lietuvos inteligentų kartoje, išaugusioje bei išsimokslinusioje jau komunistinėje santvarkoje, nors ir oficialiai partijai priklausančių tarpe, toli gražu ne visi yra Maskvos kvilingai, bet daugumoje dori lietuviai patriotai, kurie su visa gyvąja tauta laukia Lietuvai laisvės. Pats advokatas Butkus pasisakė, kad ir jis buvo partijos narys, o širdyje tikras lietuvis, pasiilgęs laisvės. Kokiais keliais laisvė buvo pasiekta, Butkai detalių nenori atidengti, nes tuo keliu gal dar pasinaudosia ir kiti.

Amerikiečių dienraščių korespondentai Butkų pavardę tuoju sugretino su garsiuoju Chicago futbolu žaidėju Dick Butkum, kurio tėvai, atvykę iš Lietuvos, gyveno Kanadoje, o vėliau persikėlė į Chicago. To išdavoje "Chicago Daily News" dienraštis sudarė dviejų straipsnių seriją. Bet, deja, korespondentų telefonu išsišaukta futbolisto Dick Butkus motina išsisukiojo pabrėždama, kad jie jokių giminių Lietuvoje nepaliekę. Įdomu, kad korespondentai skambino net į futbol stadioną, kur tuo metu trennavosi profesionalų Bears komanda su Dick Butkum. Nors lietuviams išsiviams sportininkas Dick Butkus savo garsiu vardu kol kas nėra nieko padėjęs, bet įdomus faktas, jog visi korespondentai žino, kad Butkus yra lietuvių kilmės ir nuo to fakto jis niekad neišsisuks. O mūsų tautos kančių naujesiems liudininkams -- dr. Danutei ir adv. Zigm. Butkams bei jų trims vaikams laisvėje įsikurti, tikėkimės, padės visa susipratusi lietuvių išeivija. Įdomus ir tas faktas, kad NBC-TV kanalui 5

Spaudos konferencijos dalyviai klausosi adv. Z. Butkaus pranešimo. V. Noreikos nuotrauka

Inž. E. Bartkus, dr. K. Bobelis, inž. A. Rudys ir p.p. Butkų šeima spaudos konferencijoje. V. Noreikos nuotrauka